

ՐԱԾԵՒԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 194 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VII, No. 33, September 5, 1925

Ճիւղ 7, Նո. 33, Սեպտեմբեր 5, 1925

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԱՆՐ

ԷՎՕԼՒԻՇՆԸ ՎԷ ՏԻՆ

Գ. Ալլահ

Ի՞նչ է անճաղ թափաթաղապարհային պոլուսնան մէվճուտաթը վէ անլէրտէ կէօրիւլէն թէպէտ-տիւլաթը թէտգիւ գտիւ անլէրին եազըն սէ-պէպլէրինի վէ անլէրտէ ճարի օլան գաիտէլէրի պուլմաղա չալըչըրլար: Էվօլիւշնն ի՞նչն պու-թէչէպպիւսիւնտէ պիր թաղըմ ալալիմին գա-վաիտինի պուլմաղ իւզըլէ մէյտանա գօնուլմուշ պիր նաղարիյէ տիր: Պու նաղարիյէ ալէմին սէպէպ ի էվվէլինէ տաիր պիր Փիքըր պէյան է-տէմէյ: Լաքին առէմ քէնտինին եիւքսէք գա-պիւլիյէթիյէ պու սէպէպ ի էվվէլի վէ անըն թափաթընը անլամաղա չալըչըր:

Էվվէլի պէնտլէրիմիզին պիրինտէ տէտի-լիմիզ կիպի պու պապտա պաչըճա իւշ Փիքըր մէվճուտ օլուպ, պիրի Մատտիյունլարըն, տի-կէրի Լաիտրիյունլարըն, եանի պիւլմէմճիւլէրին վէ պիր տէ Ալլահա ինանանլարըն էֆքեարը տըր:

Մատտիյուն անճաղ մատտէնին մէվճու-տիյէթինի գապուլ էտիւպ, ալէմտէ կէօրիւլէն պիւլիւլէն ալալիմին թէֆսիւրինի մատտէտէ պուլմաղ իսթէր, կէօյա քի աթօմլար վէ էլէգ-թրօնլար էվօլիւշնն տէնիլէն գաիտէ իւշ կէրէք ճէմատաթ կէրէք հայաթ ալէմինի, առէմի պիւլէ թէֆսիւր էտէպլիւր տէրլէր: Լաքին պու էֆքեարտա պուլունանլար հայաթըն, հիսսին, ազըն վէ շախսիյէթին աթօմլարտան, եախօտ էլէգթրօնլարտան նասըլ մէյտանա կէլէպլիւ-ճիւլինի սէօյլէյէմէլէր: Մատտէտէ էսասէն շախսիյէթ վարիսէ օ զէման մատտէ մատտէ-

լիքտէն չըգար, էկէր էսասընտա շախսիյէթ եօգ իսէ, քէնտինտէ օլմայանը վէ քէնտին-տէն եիւքսէք օլանը քէնտիսի նա՞սըլ մէյտանա կէթիւրէպլիւր: Տահա աճայիպի չու տըր քի աթօմլարտան էլէգթրօնլար ալէմինէ կէչտիք-ճէ ազլ վէ իտրաք էսէրլէրի էքսիւլմէյօր, ան-ճաղ արթըյօր: Շէօյլէ քի պու կիւն ալիմլէր իտէպիլիզմէ տօղրու կիտիյօրլար եանի ճիւհանըն էսասէն Փիքըրի պիր ալէմ օլտուղունա ինանմա-ղա մէյյալ տըրլար:

Լաիտրիյունլուղա կէլիւսէք, պիր ճիւհէթ-լէ օ տօղրու տըր, եանի պու ալէմ կէրէք էն քիւշիւք զէրլէլէրի վէ կէրէք էն պէօյիւք ճի-հանլարը նօղթա ի նաղարընտան ինսան ազլը-նըն Փէվգիւնտէ օլան շէյլէր տիր: Ալէմ ու ճի-հանըն թէրքիպի ազլըմըղտան եիւքսէք օլտու-ղը կիպի անըն մէնպալ վէ Սէպէպ ի էվվէլի տախի հէր հալ ինսան Փիքըրինտէն եիւքսէք օլմաղ կէրէք տիր: Լաքին Լաիտրիյունլարըն եանլըչը չուրտա տըր քի Սէպէպ ի էվվէլի թէք-միլէն իհաթա էտէմէտիլիմիզ իչիւն, անըն հազգընտա պիր շէյ պիւլմէյիլիզ տէմէք ճաիլ օ-լամաղ: Մալիւմաթըմըղըն էլտէ օլան գըսմը ազլտան եիւքսէք օլանը սէպէպինտէն պաթըլ օլ մաղ: Պիր միսալ իւշ իյգահ էտէլիմ. Պէն պէնի տօղրուտան պիւլիյօր ըմ. իթթիւա ը տէրունիմ հազգընտա վէ թէֆէքիւրլէրիմ հազգընտա տօղրուտան խապէրտար ըմ: Լաքին գարչըմտա տուրան չու Սէնիւ եանի հէր հանկի տիկէր պիր առէմին հազգընտա պու տէտիլիմ շէյլէրի տօղրուտան հիսս էտէմէմ: Պէնիմ կիպի սէ՞ն տէ մի տէրունինտէ քէնտինի պիր շախս հալին-տէ տուլույօրսըն. Սէ՞ն տէ մի պէնիմ կիպի թէֆէքիւր էտիյօրսըն, վէ քէնտի հազգընտա միւլթալի սին: Սէնին տէրունինտէ ճէվէլան

էտէն ահալ նէ՞ տիր: Պունլարը պէն տողրու-
տան պիլէմէմ: Լաքին սէնին կէօսթէրտիլին ա-
լամէթլէր վէ գուլլանտղըն լիսան վէ սաիրէ
պէնտէ ոլ գանաաթը հասըլ էտիյօր քի սէնին
տէ տէրունի հայաթըն պէնիմքի կիպի պիր հա-
յաթ տըր: Սէնին հայաթըն հազզընտա ճահիլ
պուլունտողում պիր չօգ ճիհէթլէրին օլմասը
իլէ պէրապէր սէնին հայաթընա տաիր հազիզի
մալիմաթա մալիք իմ: Պու մալիմաթըմըն
սըհհէթինէ չիւպհէ էթմէք պիւթիւն թէֆէք-
քիւրիւ պրազմադ վէ հէմ մալիմաթա չիւպհէ
էթմէք օլուր, հալ շու քի պու միւթէնազըղ
տըր, չիւնքի չիւպհէ էթմէքլիյիմ պիլէ պիր
ճինա մուայէն մալիմաթ տըր:

Իմտի պէն քէնտիմի պիր շախս մագամըն-
տա կէօրիւր վէ տէրունի հայաթըմըն թապի-
աթընա տաիր գաթի մալիմաթ վէ էմնիյէթ
հիսս էտէրսէմ, վէ կէրէք պէնիմ տէրունիմտէ
կէրէքսէ պէնտէն խարիճտէքի ալէմտէ իշլէյէն
Իւսս ի մէվճուտաթըն եանի ալէմին սէպէպ ի
էվլէլինին իշլէրինտէ տախի պէնիմ վէ պէնիմ
գօնշուլարըմ օլան տիկէր նաթըգ զաթլարըն
եանի սէնին վէ տիկէր ատէմլէրին ահալ ը
րուհիյէսինէ պէնգէր հալար կէօրիւրսէմ նի՞-
չիւն պու էսասի վարըղըն տախի պէնիմ կիպի
պիր զաթ եանի քէնտինի թանըյան, հուրը պիր
զաթ օլտողընը գապուլ էթմէյէյիմ. վէ պու
մալիմաթըմ նի՞չիւն հազիզի վէ սահիհ օլմա-
սըն: Իշթէ պու սէպէպտէն նիշէլէր տէ իւչիւն-
ճիւ էֆքեարը, եանի Ալլահա ինանմադ(թահիսթ)
էֆքեարընը գապուլ էտիյօրլար: Անլէր էվօ-
լիւշըն գաիտէսինի թասվիպ էթմէլէ պէրա-
պէր կէրէք զէրրէլէրտէ, կէրէք ճիհանլարտա,
կէրէք հայվանաթտա, կէրէք ինսանտա իշլէ-
յէն գուվլէթ հէփ պու տաիրէլէրտէ կէօրիւն-
տիւյիւ կիպի ազլ ու իրատէթէ, հուրրիյէթ վէ
շախսիյէթէ մալիք պիր վարըղ տըր, Օ պիր
Ջաթ օլան Ալլահ տըր տէրլէր:

Պու միւնասէպէթտէ տէրխաթըր էտէլիմ
քի Սէպէպ ի էվլէլ եախօտ Ալլահ պու ալէմտէն
տիշարտա տողրուպ պու ճիհանըն գուվլէթլէ-
րինի քէնտի հալլէրինէ թէրք էթմիշ տէյիլ
տիր: Էլան պու ալէմտէ տիր: Պիւթիւն ճիհան
անտէ մէվճուտ տըր: Միւմին ի պիլլահլարըն
Ֆիքրինճէ էվօլիւշըն Ալլահսըղ պիր նազարիյէ
տէյիլ, անճադ Ալլահըն պիւթիւն ճիհանտա
իշլէմէսինին թարզը տըր: Ալլահսըղ էվօլիւշըն
պիր խէյալ ը պաթըլ տըր: Ալլահ իլէ էվօլիւ-
շըն պէօյիւք պիր իճրաաթ տըր: Պիր տէ մէսէ-
լէյէ պու նօգթատան պազալըմ:

Էվօլիւշըն՝ մէվճուտաթըն տէրունի պիր
գուվլէթլէ վէ խարիճի մուհիթին թէէսիրաթը
թահթընտա սատէ հալտան միւրէքէպ հալա
կէչմէսի տէյու թարիֆ էթտիք: Իմտի քեաի-
նաթը տա անըն տէրունինտէ իշլէյէն Ալլահըն
քէնտի իտէալլէրինի եանի Ֆիքրլէրինի օնտա
իզհար էթմէսի տիր տէյու ալալըմ, օ գէման
կէօրիւր իզ քի պիր չիշէքտէ պիր չազըլ թա-
շընտան զիյատէ, պիր պէօճէքտէ պիր չիշէք-
տէն զիյատէ, պիր մայմունտա պիր գուշտան
զիյատէ, վէ պիր ատէմտէ պիր մայմունտան
զիյատէ Ալլահ Փաալիյէթի, Ալլահ Փիքրի,
Ալլահ իտէալը գահիր տիր: Եանի էվօլիւշըն
Ալլահըն Փաալիյէթինին գաիտէսի օլմուշ օ-
լուր:

Պիզ պու մէսէլէյէ պու ճիհէթտէն պազ-
մազըղը սէվէրիզ:

Հաթթա ատէմլէր տախի քէնտիլէրտէ Ալ-
լահ հայաթընըն միւրէքէպ իտէալլարընըն
կէօրիւլտիւյիւ տէրէճէտէ եիւքսէք սայըլըր-
լար, քի պունըն էն եիւքսէք իզհարը Բապալը-
մըղ Յիսուս Քրիստոս տըր:

Կէչէն կիւն պիր տօսթ պիզէ «Աչըգ պիր
մէքթուպ» կէօնտէրմիշ օլուպ անտէ տէյօր ի-
տի. «Էվօլիւշըն ուսուլ ը թալիմինի գապուլ է-
տէն պիր շախս միւմին օլաւազ», «Էվօլիւշըն
վէ Գիթապ ը Մուգատտէս պիրիպիրինէ գար-
շը տըր,» «Էվօլիւշըն Ալլահըն վարըղընա ի-
նանմազ»:

Պիզէ պու նէվ չիւպհէլէրէ եէր եօգ տըր:
Վազըա էվլէլճէ տէտիյիմիզ կիպի, ալիմլէր
արասընտա մատտիյունլար, պիլմէմճիլէր,
Գիթապ ը Մուգատտէսէ ինանմայանլար էքսիք
տէյիլ տիր: Լաքին պու ալէմ պիր ուճունտան
օլ պիր ուճունա գատար, էլէգթրօնլարտան
կիւնէլէրէ գատար, եէր եիւզիւնտէ սիւրիւնէն
գուրտտան, ճիհանըն շէրէֆի օլան ատէմէ գա-
տար ճիւմլէթէն, Ֆէրտ պէ Ֆէրտ վէ եէքիւ-
նէն քէնտիլէրտէ Փաիլ օլան Ալլահըն հուզըրը
իլէ գաիմ տիրլէր: Վէ անլէրտէ գահիր օլան
գաիտէլէր Ալլահըն գաիտէլէրի տիրլէր:

Շու սուրէթլէ տին վէ Գրիսթիանըղ իւմին
արամագտա օլտողըն էվօլիւշընա գարշը տուր-
մալը տէյիլ, անճադ էվօլիւշընը Մատտիյուն-
լուզա վէ լաիտրիյունլուզա վասըթա տէյու
գուլլանան վէ Ալլահըն շախսիյէթինի վէ ին-
սանըն իլահի թապիաթըն ինքեար էտէն Ֆէլ-
սէֆէյէ գարշը մէվգի թութմալը տըր:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԻՄԱՆ ՎԷ ԱԳԼ

Տինտէ իբի պէօյիւք թէհլիքէ օլմուշ տըր: Պիրի Իմանսըզ Ագլ, վէ օլպիրի Ագլսըզ Իման: Ինսանլար տիւշիւնմիւշէր քի Իման վէ Ագլ պիրիպիրինէ զըտտ տըրլար: Իմտի եա Իմանը պիր թարաֆ էտիպ Ագլա թապի օլմուշլար վէ պէօյլէճէ տինսիզ օլմուշլար, եա տա Ագլը պիր թարաֆ էտէրէք Իմանա սարըլմըշլար, վէ նէ-թիճէսինտէ հիսսիյաթփէրէթ, միւնզէվի վէ հաթթա ախլազսըզ օլմուշլար: Պուշուշ իբիսի տէ նիհայէթ խարապ օլմուշ տըր: Հարաքէթ-լէր օլմուշ քի Իման իշիւն Ագլի պիր թէֆսիր վէ իսպաթ իսթէմիւշլէր վէ պուլամատըզլա-րընտա Ինքեար ճիհէթինէ կիթմիւշլէր, վէ հա-րաքէթլէր տէ օլմուշ քի Իման հազընտա հէր հանկը պիր սուալ էթմէյի կիւնահ սայմըշլար վէ քէօր թէասսիւպտէ գարար գըլմըշլար տըր: Պու հարաքէթլէր տինի տօղրու կէօսթէրմէք-տէն չօզ ուզազ գալմըշ տըրլար: Հէր շէյէ ազլի պիր թէֆսիր պուլապիւմէք միւմքին օլմատըզը կիպի, ազլա մուխալիֆ կէլէն շէյէ տէ ինան-մազ գապիլ տէյիլ տիր: Ֆազաթ վազըա պու տըր քի տինտէ ասըլ կիւնիւք Իման վէ Ագլ ա-րասընտա տէյիլ տիր: Ագլի թէֆսիր վէրէմէ-տիյիմիզ շէյէրի ինքեար էթմէք թամմ ազլ տէյիլ տիր, վէ Ագլա մուխալիֆ կէլէն շէյէրէ ինանմազ Իման տէյիլ տիր: Պիրինճիսի Սաֆ-սաթաճըլըզ, իքինճիսի իսէ քէօր միւթէասըպ-լըզ տըր: Իման վէ Ագլ արասընտա հիշ պիր զըտտիյէթ եօզ տըր: Իման՝ պուտալալըզ տէ-մէք տէյիլ տիր, Ագլ տա Իմանսըզլըզ տէմէք տէյիլ տիր: Պիր ատէմ՝ հէմ Ագլ վէ հէմ Իման սահիպի օլապիլիւր, վէ թամմ հայաթ օ տըր: Տինտէ ասըլ զըտտիյէթ՝ Իման վէ Ագլ արա-սընտա տէյիլ, ճիտտիյէթ վէ ճիտտիյէթսիզլիք արասընտա տըր: Կիւնիւք՝ Ագլի հազիզաթ վէ Տինի հազիզաթ արասընտա տէյիլ, հազի-զաթը պիւմէք իսթէմէքլիք վէ իսթէմէմէքլիք արասընտա տըր: Յիսուսըն ատէմլէր իւէ կիւնիւքլիւ՝ Ագլ իւէ տիւշիւնմէլէրինտէ տէյիլ իտի: Հիշ ասլա: Տիւշիւնմէլէրինտէ ճիտտի-յէթսիզ օլմալարընտա իտի: Յիսուս Հազիզա-թը սէօյլէտի, Հազիզաթա շէհատէթ էյլէտի, վէ ինսանլարը Հազիզաթը կէօրմէյէ տալէթ էյլէտի: Օ՝ ատէմլէրի քէօր քէօրիւնէ ինան-մազլըզա, տիւշիւնկիւսիւզ արտը սըրա կէլմէ-

յէ տալէթ էյլէմէտի: Յիսուս՝ ճիտտիյէթսիզ-լիյէ գարշը միւնատէլէ էյլէտի: Օ՝ պիւտի քի հազիզաթըն տիւշիւնի ճիտտիյէթսիզլիք տիր: Նիգօտիմոս տիւշիւնէն պիր քիմսէ իտի, Փա-գաթ ճիտտի իտի, օնուշ իշիւն հազիզաթը կէօրտիւ: Ֆէրիսիլէրին էն պէօյիւք կիւնահը՝ տիւշիւնմէլէրինտէ օլան ճիտտիյէթսիզլիքլէրի իտի: Էսքիյէ սարըլմըշլար, վէ հէր չի պատա-պատ, օնը մուհաֆազայա գարար էթմիւշլէր ի-տի: Օնուշ իշիւն հազիզաթը կէօրմէմէտիլէր: Տինտէ էն միւնիւք շէյ՝ ճիտտիյէթսիզլիք տիր: Հազիզաթա գափանըզլըզ տըր: Հէր նէ օլուր-սա օլսուշ, պիզիմ մէվգիիմիզի միւտաֆաայա չալըշմազ տըր: Պու նէվ պիր վազիյէթտէ թէ-րազըզ միւմքին տէյիլ տիր: Որիսթիյանլըզ՝ հազիզաթա աչըզլըզ տըր: Որիսթիյան եանլըշ տա իւլէսէ, նիհայէթ տօղրուլուր, չիւնքի հա-զիզաթա աչըզ տըր: Հազիզաթա գափալը ա-տէմ իսէ, նէ գատար տա տօղրու իւլէմէյէ չալըշսա, Փաիտէսիզ տիր, նիհայէթ խարապ օլուր: Ալլահ վէ բուհանի վազըալար հազըն-տա հէր սուալմըզա մուգնի պիր ճէվապ ա-լամատըզլըզ իշիւն Իմանսըզ օլմայալմ: Հա-զիզաթ պիզիմ իհաթէմիզտէն չօզ վասի տիր: Իլմի Ֆիքը՝ վազըալարը գապուլ էթմէք վէ թէֆսիրի իշիւն զիյատէ նուրա աչըզ օլմազ տըր: Տիկէր թարաֆտան՝ Ալլահ վէ Իմանը, Բրիստոս վէ Բիթապը եիւքսէլթմէք իշիւն՝ Ագլը վէ Թէֆէքիւրիւ թահգիր էթմէյէլիմ: Եօզսա Բրիսթիյանլըզ վէ Իմանը՝ սաֆսաթա տէրէճէսինէ էնտիրիւրիզ: Յիսուս նէ ազլըզ նէ տէ Իմանսըզ իտի: հէմ թամմ ազլ սահիպի, հէմ թամմ Իման սահիպի իտի: Ասըլ միւրաի-լիք, զուրուր, վէ պիլկիճլիքտէն սազընալմ: Բուհանի էօմըիւն էօլտիւրիւճիւ զէհրի՝ ճիտ-տիյէթսիզլիք տիր: Կուվլէթի՝ հազիզաթ սէ-վիճիլիք տիր: «Նէ միւպարէք տիր գալպի փաք օլանլար, զիրա օնլար Ալլահը կէօրմէճէլէր տիր:»

ԼՈՒԹՅԻ ԼԵԻՈՆԵԱՆ

Աթիմա

Քէնտինիզի Ալլահըն մուհապպէթինտէ հըֆզ էտինիզ», տէնիլիւրսէ, Ալլահը սէվմէքտէ տէվամ էտինիզ տէմէք իսթէնիլմէզ, անճազ Ալլահըն սիզի սէվէր իտիյինէ տաիր Իմանըն-զը հըֆզ էտինիզ վէ օլ Իմանլէ մէսրուր օլու-նըզ տէմէք իսթէնիլիւր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՆԻՉԻՆ ԶԵՆԿԻՆ ՏԵՅԻԼ

Թիւրքիստան կէլէն խապէրէր օ մէմլէքէ-
թին իգթիսատի անվալընը փէք փարլապ րէնկ-
լէր իլէ րէսմ էթմէյօրլար: Խարիճտէն պագըպ
սաթհի տիւշիւնէն պիրի պունուն աքսինի թա-
սավլուր էթմէք մէյլինտէ պունունուր: Սահիհ
տիր քի Թիւրքիա սօն 10-15 սէնէլէրտէն պէր-
րու չօգ ֆէլաքէթլէրտէն կէչտի: Մուհարէպէ-
լէր աֆէթի հէր եէրտէ օլտուղու կիպի օրատա
տախի իգթիսատի խարապլիյէթ մէյտանէ կէ-
թիրտի: Լաքին պունա պէտէլ տէ գահրէն փէք
չօգ շէյլէր գագանտը: Իշթէ ֆիքրլէրէն իխթի-
լաֆ վէ շաշկընլըգ վէրէն ճիհէթ պուրասը տըր:

Զահրի հիսապ դայէթ գօլայ տըր. 21½
միլիօն Բում վէ պիր պուշուգ միլիօն էրմէնի
մէմլէքէթտէն չըգտը: Պունլարըն ճիւմլէսինին
էմլաքը վէ էմվալը մէնգուլէսի օրատա գալտը.
պու իսէ ազ պիր եէօքիւն թէշքիլ էթմէգ: Հէր
պէշ նուֆուս պիր աիլէ հիսապ էթսէք 800 պին
աիլէ չըգմըշ տըր: Անատուրուտա աիլէլէրին
100տէ 75ի պիր էվ, պաղ պաղչէ եա միւլը սա-
հիպի տիրլէր: Ծու հալտէ 600 պին միւլը թէրք
օլունմուշ տըր. պունլարըն գըյմէթինի իւթ
իւթէ 50 լիրա թախմին էթսէք էն ազը 30 մի-
լիօն լիրալըգ գըյմէթտէ միւլը թէրք օլունմուշ
տըր: Պունա իլալէթէն աիլէլէրին սէրվէթ,
էշեա վէ էմվալընը իւթ իւթէ 30 լիրա հի-
սապ էթսէք 20 միլիօն գատար սէրվէթ տախի
պու եիւզտէն գալմըշ տըր: Լաքին Թիւրքիա է-
հալիսի թիւրք դաղէթալարընտան ալտըղըմը
մալլիւմաթա կէօրէ եինէ նէ էմլաք նէ էմվալըն
գէնկին տէյիլ տիրլէր: Պու էօյլէ պիր հիսապ
տըր քի պիզգաթ Թիւրքլէր մէրապ իլէ անը սօ-
րուպ անլամասը լաղըմ տըր:

Պաղըլար պու նէթիճէլէրի պիր թագըմ
ախլապի գանունլար վէ գախտէլէր իլէ թէֆսիր
էթմէյէ չալըշըրլար: Պէօյլէլէրին նօգթա ի
նազարընճա շու եա պու եօլտա օլան սէրվէթ
վէ էմլաք պագի օլուր եախօտ տախմ օլմադ,
խայր էտէր եա էթմէգ: Պիզ պէօյլէ պիր իտտի-
ատա պուլունմալաճաղըգ: Անը թարիսին ֆէլ-
սէֆէսի վէ իլմ ի ախլապ իլէ օղրաշանլարա
թէրք էտիպ, պիզգաթ մաթէմաթիքի վէ իգ-
թիսատի ուսուլ իլէ շու գահրի իխթիլաֆը
թէֆսիրէ չալըշաճաղըգ:

Էմլաք մէսէլէսինէ կէլինտիքտէ մալլիւմ

տիւր քի իսլամ էմլաքը Քրիսթիյան էհալինին-
քինին հիշ տէյիլ 8 միսլի իտի: Հէր շէյլին գըյ-
մէթի իսթէք վէ իհթիյաճ նիսպէթինտէ օլուր:
Իմտի օ մէմլէքէթին էմլաքը իւզէրինէ պիրտէն
պիրէ իհթիյաճ արթմալարապ պիր սէքիլինճի
գամմ օլտուղու կիպի, պիթթապի օլ պիրլէրին
ֆիյէթի հիշ տէյիլ ⅓ինճի թէնգիլէ տիւշտիւ.
Իմտի 240 միլիօնլըգ Թիւրք էմլաքը 30 միլիօն
դայպ էթտի. շու գիյան հէմ դայրի միւսլիմ
հէմ տէ միւսլիմ էհալինին քիսէսինտէն տիւշ-
տիւ վէ օ եիւզտէն պիր քեար օլմատը:

Մէսէլէյի պաշգա պիր ճիհէթտէն տահա
հիսապ էթմէլի իգ: Թիւրքիա էհալիսի 10 մի-
լիօն իքէն միւլըլէրին ֆիյէթի նէ իտի իսէ պու
էհալինին 4 միլիօնը էքսիլմէք իլէ 10տա 4 իհ-
թիյաճ էքսիլտի վէ պու եիւզտէն տախի 240
միլիօն գըյմէթտէն 96 միլիօնը տիւշտիւ: Պու-
նու էվվէլքի օթուգ միլիօնա գամմ էտիպ ասըլ
գըյմէթտէն թէնգիլ էտէր իսէք 240 միլիօն եա-
րը ֆիյէթինէ եանի 120 միլիօնա թէնգիլիւ
էթտի: Իշթէ գահրէն քեար կէօրիւնէն գիյան
մէյտանա կէթիրտի:

Պաշգա պիր հիսապ տահա վար քի, օ եիւզ-
տէն Թիւրքիանըն էհալիսի գէնկինլէշմէյիպ
ֆագիր օլտու: Մէմլէքէթտէն չըգան էհալի
ումումէն թիւճճար, սանաաթքեար, սէրմա-
յէտարան վէ ֆէնն սահիպլէրի իտիլէր: Թիւրք
էմլաքընա էն էյի քիրա վէ գիւրրալըն մահսու-
լընա էն էյի փարա վէրէն թագըմը իտիլէր:
Քէմմիյէթ վէ սայըճա էհալինին Յտէ պիրի կի-
պի, լաքին քէյֆիյէթճէ մուհիմմ գըսմը իտի-
լէր. պու տախի գըյմէթլէր իշիւն պէօյիւք պիր
թէնգիլաթ մէյտանա կէթիրտի, վէ չիմտիքի
միւլապէնէսիլլիք հասըլ օլտու վէ Թիւրք էհա-
լիսինին էմլաք սահիպի, գիւրրա գըսմը մաղ-
տուր օլտուլար:

Էմլաքը մէնգուլէյէ կէլինտիքտէ թապիի
գայաթ պէօյիւք տիւր, լաքին գագանճ սայքի
եօգ տըր: Պու սէրվէթ նազտ օլտուն, էշեա օլ-
տուն, ալէթ էտէվաթ օլտուն, էօյլէ պիր թարգ-
տա տաղըլտը քի կիթտիյի էլլէրտէ իշ կէօրէ-
մէտի: Նազտ իսրաֆ իլէ հիշ օլտու. էշեա գըյ-
մէթինի պիլմէյէն էլլէրտէ տիւշտիւ. էտէվաթ
իսէ անը իշլէտէնին էլլինտէն պաշգա եէրտէ
հիշ իշէ եարամապ օլտու:

Թիւրքիա ումուրընը իտարէ էտէնլէր էլ-
պէթ պու հիսապը պիլիյօր իտիլէր: Քէնտիլէր-
ճէ պէօյիւք պիր մագսէտին հուսուլը իշիւն պու
գիյանը կէօգէ ալտըրտըլար տէյու թէֆսիր

էթմէքտէն պաշգա չարէ եօգ տըր, վէ պունուն չարէսինի տախի տիւշիւնիւյօրլար: Չարէսի անճաք պու արգու օլունմայան էհալի եհրինէ արգու օլանլարը կէթիւրմէք տիր: Իշթէ Րումէ- լիտէքի Թիւրքլէրին միւպատէլէսի պու մագ- սէտէ եափըմագտա տըր: Մաէթթէսիւֆ օ- րատան կէլէն էհալի Թիւրք զագէթալարընը եազտըղընա կէօրէ գէյթուն աղաճլարընը եիւզ պինլէր իլէ խարապ էտէն, խանէլէրին իւսթ գաթլարընը երզըպ եագան վէ ալթընտա օթուրան, պաղլարը սէօքիւպ միսիր էքէն, նէվտէն տիրլէր վէ անճաք 100-150 պին կէթի- րիլէն էհալիտէն, հալա 40 պին թանէսի հիւ- քիւմէթ քիսէսինտէն եաշամագտա վէ մէմլէ- քէթէ աղըրլըզ օլմագտա տըրլար:

Պիզ պու հալլէրի կէօրտիւլիւմիւզտէ քեաշքի Թիւրքլէր օ պէօյիւք մագսէտի պու գատար զիյան պէտէլինէ թագիւպ էտէճէք եեր- տէ Ամէրիգա ուսուլընը թագիւպ էտէճէք եա- փալար իտի տէմէքտէն քէնտիմիզի ալամայօ- րըզ: Ամէրիգատա 72½ միլլէթ իլէ միւմքին օլան օրատա նի՞չիւն միւմքին օլմատըղընը ան- լայամայօրըզ: Օ գէման, նէ չըգանլար նէ գա- լանլար մաղտուր օլմայըպ օրասը չէն, մէսուտ, զէնկին պիր տիյար օլուր իտի:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՄՈՒԳԱԼԼԻՏԼԻՔ

Սօն հարպ ը աղիւմ էսնասընտա զագէթա- լարտա Գամուֆլաժ (Camouflage) լուղէթի չօգ տէֆա զիքը օլունուր իտի: Մէյտան ը հարպը թէճէսիւս էյլէմէք իւզրէ տօլաշան թէյյարէ- լէրտէն կիզլէնմէք մագսէտիյլէ ասքէրլէր մէր- քէզլէրինի վէ թապիւլէրինի էքսէրիա օրման- լարտա գուրարլար իտի: Օրման պուլունմայան մահալլարտա իսէ՝ աղաճլար տիքէրէք վէ ա- զաճ տալլարը իլէ սէթր օլունարագ իիթիֆա էտէրլէր իտի: Պունա Գամուֆլաժ տէնիլի:

Էփէյի ուսթալըզ, տէյի՞լ մի եա: Լաքին ալիւմ Սողոմոնուն տէտիյի կիպի «Կիւնէչին ալ- Թընտա եհնի պիր շէյ եօգ տըր»: Ինսան ճինսի տահա գուհուրա կէլմէզտէն վէ ինսանի (իմ- սանիյէթլի տէյիլ) գալղալար վէ մուհարէպէ- լէր պաշամագտան չօգ պինլէրճէ սէնէլէր էվ- վէլ հայվանաթ ալէմինտէ ճէնկ ու ճիտալ վա- զը օլուր իտի վէ հէր ֆէրտ՝ տիւշմէնինտէն քէնտինի մուհաֆագա էթմէք իշիւն՝ մալիք պուլունտուղու վասիթալարտան իսթիֆատէ

էթմէքտէ իտի: Պու խասսիյէթ էլէէվմ տէվամ էթմէքտէ տիր:

Մուգալլիտիյին պիր գաշ թարզլարը վար տըր: Էն ումումիսի՝ ըէնկճէ մուհիթինէ պէն- զէմէք ուսուլու տըր: Պունուն նէվլէրի օլ գա- տար չօգ տըր քի՝ հագգընտա նիչէ պէօյիւք վէ կիւզէլճէ մուսալվէր քիթապլար եազըլմը տըր: Իրի հայվանլարտան պաշայալըմ: Արս- լանըն ըէնկի եաշատըղը չէօլլէրէ պէնգէր. տէ- վէ տախի թապիի վաթանը օլան գըրլարըն ըէն- կինտէ տիր. ճէյրան, կազալ, կէյիկ վէ եա- պանի սըղըր նէվլէրի էքսէրիյա գըր եախօտ պօզ ըէնկլէրտէ օլուպ՝ հարէքէթ էթմէտիքլէ- րի թագտիրտէ՝ ուզագտան գօլայճա թէշիսիս օլունամագլար: Քէլիք, սէրչէ, պիւպիւլ վէ տիւշմէնլէրի օլան շահին, աթմաճա վէ պայ- գուշ՝ պօզ ըէնկլէրիյլէ պիրպիրլէրինէ գօլայ- ճա կէօրիւնմէզլէր: Տաղլարտա ալ իշիւն տօ- լաշտըղմըզտա չօգ տէֆա հէնուզ գանատլան- մամըլ քէլիք փիլիճլէրինէ ըասթ կէլիր իտիք. անալարը ուչուպ՝ գաշար. գահիրէն սալթ քէն- տի եագասընը գուրթարըպ՝ եալրուլարընը տիւշմէնէ թէրք էտէր. լաքին պիլիք քի օնլար քէնտի պաշլարընը գուրթարապիլիլէր. 10-15 տանէ փիլիճ՝ տագիգէ սիւրմէզ կէօգիւնիւն էօ- նիւնտէ զայպ օլուրլար, արա քի պուլասըն. հէր պիրիսի պիր թաշ եախօտ քէսէք եանընա սինմիշ, փարլագ կէօգճէյէզլէրինի պիլէ գա- փաթմըլ քի թօփրագտան թէֆրիգ էտէմէզսին: Ինսան օղլու տախի պու քէյֆիյէթտէն իսթի- ֆատէ էտէրէք՝ մուհարէպէտէ էսքի զէմանըն փարլագ ըէնկլի, թա ուզագտան գօլայճա կէօ- րիւնէն սիւսիւ էլպիսէլէրի թէրք իլէ խաֆիյի թէրճիս էթմիշ տիր:

Պալըզլարըն վէ սուտա եաշայան ախէր հայվանլարըն չօզլարը սույա ույար ըէնկլէր- տէ տիրլէր: Գարա Տէնիզտէ քէսրէթլէ պուլու- նան գալղան պալըզ վէ պունա պէնգէր եասը պալըզլար ալլարը իշիւն փուսուտա պէլէր կիպի պիր եանլարը իւզէրինտէ գումա կէօմիւ- լիւր եաթարլար. ալթ թարաֆլարը պէյազ տըր. իւսթ թարաֆ իսէ գում ըէնկլինտէ: Ա- նատօլու սահիլլէրինտէ պուլունան գում էքսէ- րիյա տէմիր մատէնլէրինի հալի օլարագ սի- յա՝ տըր. (սուլուն գօյու ըէնկտէ կէօրիւնմէսի վէ «Գարատէնիզ» տէնիլմէսի պունտան նէչէթ էթմիշ տիր.) օրատաքի պուլունան գալղան պալըզլարընը իւսթ թարաֆը տախի օնա ույ- մուշ տըր: Պալթիկ տէնիլիւնտէ (քի Պէյազ տէ-

նիզ տախի տէնիլի) գում չօգնա պէյազ տըր. օրանըն գալգան պալըղը նէվլէրինին իւթ թարաֆլարը աչըգ պօղ բէնկտէ օլուր:

Հաչէրաթ, եանի պէօճէկ նէվլէրինին չօղլարը պուլունտուգլարը մուհիթէ բէնկճէ ույարլար: Աղամ գապուգլարը եախօտ գայալար իւղէրինտէ օթուրանլար՝ օնլարըն բէնկինէ պէնգէյէրէք գօլայճա կէօրիւնմէղլէր: Թըրթըրլարըն չօղու եէչիլ օլուպ՝ եէտիքլէրի օթտան եախօտ եափրագտան գօլայճա թէֆրիք օլունմաղլար: Գէլէպէկլէրին գանատլարընըն իւթ թարաֆը կիւզէլ փարլագ բէնկլէր իւթ միւլէվլէն իքէն՝ ալթ թարաֆը էքսէրիյա պէտրէնկ օլուր. օթուրտուգլարընտա գանատլարընը տիւրէրլէր, սալթ ալթ թարաֆը կէօրիւնիւր, պու իսէ օթուրտուգլարը մուհիթէ ազ չօղ պէնգէր վէ հայվանճըղագ գօլայճա կէօրիւնմէղլ:

Տաիմի «մուհաֆըղ» բէնկլէրտէն մատա պաղը հայվանլարտա մուհիթինէ ույմագ խասսիյէթի տէ վար տըր: Գիլէր (քէրթէնքէլէ) սընըֆընտան օլուպ՝ թէմսիլ իչիւն զիքը օլունան պուգլիմօն (Chameleon) բէնկինի իսթէտիյի կիպի տէյիչիպ՝ մուհիթինէ կէօրէ աչըգ եա գօյու եէչիլ, սարը եա պօղ օլապիլի: Միւնթագա ի միւնճէմիտէտէ եաչայան թավչան, թիւթի, քէքիւք վէ պայգուչ՝ ուզուն գըշ մէվսիմի պաչլատըղընտա՝ եաղըգ պօղ բէնկլի խիլթլարընը սօյունուպ, գըշըգ՝ գար կիպի պէյազ էլպիսէ կէյիլիլիլէր:

Պու քէյֆիյէթլէրին մուղայիլի օլարագ՝ Անատուլտա չօղ պուլունան Սիւտիլէն (Euphorbia, milkweed) թապիր օլունան զէհիւրլի նէպաթըն իւղէրինտէ փէք փարլագ՝ գըրմըղը, սարը, պէյազ պէնէկլի իրիճէ Թըրթըրլար եաչարլար. կիւզէլ բէնկլէրիյէ ուղագտան կէօրիւնիւպ, գանն էտէրսին «Պէն պուրատա իմ, կէլ պէնի եէ» տէյու գուչլարը տալէթ էտիյօրլար. լաքին հիչ պիր թէճըիւպէքեար գուչ օ տուգաղա պասմագ. պիլիր քի օթուն զէհիւրի Թըրթըրըն վիւճուտունու տօլտուրմուչ օլուպ՝ Ֆէնա թատընտան մատա իւչ կիւն իսհալա թութուլուր...: Չօնուգլուգտա իւք տէֆա պէօճէկ ավլամայա չըգտըղմըգտա գայէթ կիւզէլ՝ փարլագ չիվիտի բէնկտէ պիր աղամ քէհլէսի (plant-bug) թութուլուգ. իւք վէ սօն օլտու. օլ տէրէճէ Ֆէնա գօգույօր իտի քի՝ պիր գաչ կիւն գօգուսու պուրնոմուգտան կիթմէտի: Թապիի գուչլար տախի օլ ճիհէթ-

տէն թէճըիւպէքեար օլուպ՝ պու կիւզէլ տալէթիյէյի գապուլ էթմէղլէր:

Ֆէնա թաթ եա գօգու խասսիյէթինտէն իսթիֆատէ էտէրէք պաղը քէլէպէկ նէվլէրի՝ քէնտիլէր օլ Ֆէնա խասսիյէթլէրէ մալիք օլմատըղլարը հալտէ, մալիւմ Ֆէնալարըն բէնկինէ եա չէքլինէ պէնգէր օլմագլա մուհաֆագա պուլուլար:

Պունա պէնգէր պիր հալ երլան գապիլէսինտէ տախի վար տըր: Ավամըն գանըչընճա երլան տէմէք՝ զէհիւրի պիր հայվան տէմէք. կէօրտիւյիւն երլանը հէման էօլտիւրմէլի: Հալպուքի պու կիւն տիւնեատա մէվճուտ օլան 1600 գատար ֆարգլը երլան նէվլէրինտէն եալընըգ 400 գատարը զէհիւրի օլուպ, պունլարըն տա չօղու Միւնթագա ի հարրէյէ մախսուս տըր. պագի գալանլարը զէվալը, պիսուչ, հաթթա ֆարէ վէ ախէր ուֆագ, մուգիրը հայվանլար ավլամալարըյէ ինսանա ֆայտէլի տախի տիրլէր: Պու զէհիւրիւք երլանլարըն պաղըլարը դայէթլէ մուհիլիք զէհիւրի օլան պաղը երլանլարա չէքլ վէ բէնկճէ պէնգէմէքլէ տիւլմէն եէտինտէն գուրթուլույօրլար:

Շէքլ թաղիտ էթմէք ուսուլու տախի չօղ պուլունույօր: Պու ուսուլ պէօճէկ նէվլէրինտէ չօղ կէրիւնիւր: Պաղը պօղ բէնկտէ Թըրթըրլար կիւնտիւղ րահաթ էթտիքլէրի զէման՝ եէմլէրի օլան նէպաթըն պիր ինճէ տալընա եալընըգ արտ ալաղլարըյա եափըչըպ՝ ինճէ ուզուն վիւճուտլարընը տօստօղրու հավայա տիքէրլէր. չու հալտէ նէպաթըն գուրոմուչ պիր պուտաղը չէքլինի քէսպ էտիպ տիւլմէնէ կէօրիւնմէղլէր:

Պաղը քէհլէ նէվլէրի պուրուչմուչ պիր գաղէլ փարչասընա պէնգէրլէր: Ձէքիւրկէ գապիլէսինտէն պաղըլարը գանատսըղ օլուպ, ինճէ ուզուն վիւճուտլարըյէ պիր չէօփի պէնգէրլէր. Եթիւլէն Ձէօփ (Walking Stick) իսմինի գաղանմըչլար: Պաչլարը տախի եէչիլ եափրաղա պէնգէրլէր: Պու ճիհէթտէ էն աճախիլ Սուլմաթրատա պուլունան Kallima թապիր օլունան պիր քէլէպէկ նէվլի տիր: Մէհչուր ալիմ սէյյահ, Ա. Բ. Ուալէյս, պունլարը ավլար իքէն՝ պիր չալըյա կիրիպ դայպ օլուրլար իտի. չօղ արաչտըրտըգտան սօնրա կիւճ հալ պուլտու քի՝ չալընըն տալլարը իւղէրինէ գօնտուգլարընտա՝ գաթլանմըչ գանատլարընըն չէքլի պիր աղամ եափրաղընա պէնգէյօր. արտ գանատլարըն ինճէ, սիվրի ուճու չալընըն տա-

լընա տալանմըջ օլարագ՝ եափրաղըն սափը կի-
պի կէօրիւնիւյօր, էօն գանատլարընըն ուճու
տա եափրաղըն սիվրի ուճու օլույօր: Թազլիտի
տաճա միւքէմէլ էթմէք իշիւն՝ գանատլարըն
պօյուլնա վէ էնինէ եափրաղըն օրթա վէ եան
տամարլարընա պէնզէյէն գօյուլնա խաթթլար
կէօրիւնիւյօր:

Մանթար պաղչէլէրի եափան գարընճա-
լարտան պաղըլարըն՝ տօղրայըպ կէթիւտիքլէրի
եափրագ փարչալարընըն չէնէլէրինտէ պայրագ
կիպի եօգարըն տօղրու թուլթուպ քէնտիլէր
սէթր օլուլնույօրլար. գարչըտան պագան ան-
ճագ բիւզկեարտան սիւրիւլիւյօր կիպի եէշիւ
պիր եափրագ հարէքէթի կէօրիւյօր:

Քէլէպէկլէրին Sesia թապիր օլուլնան նէվ-
լէրի՝ էնսիդ, չէֆֆաֆ գանատլարըն վէ իւզէրի
սիյահ պօղուլու վիւճուտլարըն իլէ թամմ է-
չէք արըսընա պէնզէյօրլար: Պագը սինէկ նէվ-
լէրի տախի օ չէքլտէ տիրլէր. էչէք արըսընտան
պիր տէֆա սանչըլմըջ օլան հիշ պիր գուշ
պուլնարա տօղուլնագ:

Զիքր օլուլնան էօրնէկլէրտէ թազլիտ սալթ
միւտաֆաայա տէյիլ, թէարրուգա տախի
խըտմէթ էթտիյինի կէօրտիւք: Շէքլ թազլի-
տինտէ տախի էօյլէ հալլէր վար տըր: Պագը
էօրիւմճէք նէվլէրի թամմ գարընճա չէքլինտէ
օլուպ՝ ալլարընըն թա եազընընա վարապի-
լիլլէր: Տաճա թիւհաֆը՝ պագը նէվլէր պա-
ճագլարընըն թօփլայըպ՝ հարէքէթսիդ եաթ-
տըղլարընտա չէքլէ վէ բէնկճէ ուֆագ գուշ
թէրսինէ օլ գատար պէնզէլլէր քի՝ հայվան
թէրսինտէ ղըտա պուլան պէօճէկլէր ալտանըպ
տուզաղա տիւչէրլէր:

Պուլնար կիպի տաճա նէչէ նէվլէր զիքր օ-
լուլնապիլիլ իսէ տէ, թաճիդ էթմէյէլիմ: Սալթ
պիր նօթայա տըզգաթ տալէթ էթմէք իսթէ-
րիդ: Պէնի պէչէր՝ ազլը վէ ֆիրասէթի սայէ-
սինտէ՝ թապիի վէ սուլնի վասիթալար իլէ՝
մուհաֆագա վէ միւտաֆաա չարէլէրի իճատ
էտէպիլիլ: Հայվան պու թարիդտէ անճագ
թապիի հալլէրտէն իսթիֆատէ էտէր: Պու
հալլէր աղ չօգ թէվէրրիւս օլուլնուր վէ զիւր-
րիյէթտէն զիւրրիյէթէ արթապիլիլ: Թապիի
չարէլէր իլէ մուհաֆագասընըն թէմին էտէպիլէն
պիր հայվանըն ախէրլէրտէն զիյատէ քէնտի
ճինսինի սազլամայա իհթիմալիյէթի վար տըր.
նիսպէթէն տաճա գօլայ չօղալա պիլիլ: Պագը
հայվանլար ճէսամէթ վէ գուլվէթ սայէսին-
տէ, պաշգալար զիւրրիյէթլէրինին ղայէթ չօգ

օլմասըլլէ, պիր թագըմը իսէ մուգալլիտիք
իլէ ճինսլէրինին իպգասընըն թէմին էթմիլլէր:
—Իշթէ ինսան իշիւն տիւչիւնէճէք պիր մէսէլէ:

Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՀԱԼԷՊ ՀԵՎԱԼԻՍԻՆԷ ԶԻՅԱՐԷԻ

Յուլիս 2-15 մէյանէսինտէ Հալէպ վէ հէ-
վալիսինի ինկիլթէրրատա պուլուլնան «Տօսթ-
լար» շիրքէթի թարաֆընտան, էրմէնիլէրին
հազըր ահվալընըն թէֆթիշ էտիպ պիր քիթապ
նէշըն էթմէք իւզրէ իրսալ էտիլմիշ օլան Մր ճօ-
գէֆ Պըրթ թէշրիֆ էյլէտի: Միւմաիլէյհ 62
սիննինտէ, թէճրիպէքեար, տինտար, վէ գա-
լէմ վէ խիթապէթիլլէ մալիւմ պիր զաթ օլուպ
էվվէլա ֆարիդտէ էրմէնիլէրտէն Նորատուլկ-
եան էֆ. վէ ճէնէվատա ճէմիյէթ ի Ազվամտան
Մէյճըր ճօնսըն կիպի մուհիմմ գաթլար իլէ
կէօրիւշտիւքտէն սօնկրա, Նուլնանիսթան, Մը-
սըր վէ Գըպըրստաքի էրմէնիլէրի զիյարէթ է-
տէրէք Սիւրիայա վասըլ օլմուշ իտի: Մէյճըր
ճօնսըն ճէմիյէթ ի Ազվամ թարաֆընտան մու-
հաճիրլէրին իսքեանըն իշիւն նէգարէթէ թային
օլուլնուլ օլուպ, Նուլնանիսթանտա պուլուլ-
նան Նուլնան մուհաճիրլէրինին իսքեան մէսէլէ-
սինի մուվաֆֆագիյէթլէ հալլ էթմէսի իւզէ-
րինէ, չիմտի էրմէնի մուհաճիրլէրին իսքեա-
նընըն էլէ ալմըջ տըր: Շէօյլէ քի Տր. Նանսէն
էրմէնիսթան հազըրտա, վէ Մր. Պըրթ պու
հէվալիտէ պուլուլնան էրմէնիլէր հազըրտա
րիփօրթլարընըն Օգոստ. ալընտա Մէյճըր ճօն-
սընա թէսլիմ էտէճէք, վէ միւմաիլէյհ տախի
անլէրի ճէմ էտէրէք Սեպտ. ալընտա ճէմիյէթ
ի Ազվամ հուզուրընա թագտիմ էտէճէք տիր:
Մր. Պըրթ քէնտի զիյարէթինին մագսէտինի
խապէր վէրմէսի միլլէթ իւզէրինտէ պիր խա-
ֆիֆ իմիտ չէօլէսի հասլ էյլէտի իսէտէ, ան-
տէն չօգ զիյատէ Քէմպիլէրի զիյարէթի վէ խի-
թապլարըն էսնասընտա էրմէնիլէրին սէֆալէթի
իշիւն կէօսթէրտիլի տէրին իշթիրագ, վէ լու-
ղէվի օլարագ տէօքտիւլիւ կէօգ եաշլարըն,
միւսթէմիյուլու պիր միւսթէսնա հայրէթէ,
վէ պիլմուգապէլէ կէօգ եաշլարըն տէօքմէյէ
իճպար էյլէմիշ տիր. զիրա պուլնտան էվվէլ
սէֆալէթիմիլ իշիւն կէօգ եաշլ տէօքէն պիր
ինկիլիլ կէօրմիւշ տէյիլ իտիք:

Միւմաիլէյհին թէքիտ էյլէտիլի չէյլէր-
տէն պագըլարըն աթիտէքիլէր տիր:—«Պէն վա-

իզ տէյիլ իմ. վազ էթմէյի պիւմէմ. լաքին նուրդ էթմէք պէնիմ տաիրէմ տիր. սիզին հու-
զուրընդոտա էօյրէնմէյէ միւհթամ պիր շայիրտ
կիպի տուրմագ իսթէրիմ. զիրա սիզ պի էմսալ
էլէմէր իշինտէն կէշմիշ վէ կէշմէքտէ օլան
գահրէմանյար՝ Ալլահն մուհապպէթ, գուտ-
րէթ վէ ինայէթի հազգընտա օլ գատար էյի
պիրիսինիզ քի պէն սիզէ շայիրտ օլմաղա հա-
զըր իմ: Լաքին սիզին թէճրիպէյի շախսիյէտէն
թահսիլ էյլէտիյինիզ վասի մալիւմաթ տէրեա-
նըզա տամլա հալինտէ պէն քէնտի շէհատէթի-
մի իւլվէ էթմէք իսթէրիմ քի Րապպ քէրիմ
տիր. վէ ինայէթի էպէտի տիր: Օ տուայա ճէ-
վապ վէրէն պիր Փէտէր տիր: Ինկիլթէրա վէ
սաիր մէմլէքէթլէրտէ վար էօյլէ նէճիպ տօսթ-
լարընդ քի տէվլէթլէրին սիզէ էյլէտիքլէրի
վատլարըն իճրա էտիլմէմէսինտէն տօլայը
գալպլէրի գանամագտա տըր. քէզա վար էօյլէ
ճիտտի տօսթլար քի սիզին ահվալինիզին տէրէ-
ճէսինի պիւմէզլէր, ազ չօզ իշինտէնլէր իսէ կէ-
րէյի կիպի խայալտան աճիզ տիրլէր: Րապպ
իսթէրսէ վաթանըմա ալտէթ էյլէր իսէմ շէհր
պէ շէհր կէզէրէք էլիմտէն կէլէն հէր եօլ իլէ
սիզին հազգընդոտա նուրդլար էտէճէյիմ: Ծէ-
միյէթ ի Ազվամ պու կիւն տիւնեատա մէվճուտ
պուլուռնէն էն պէօյիւք վէ էն մուհիմմ ախլա-
գի գուվվէթ տիր: Անլէրին պիւթիւն հասրէթի
ղատր ու գուլմու, հիքմէթ վէ ախլագի գուվ-
վէթլէրլէ գապթ ու րապթ ալթընտա ալմագ,
մուհարէպէյի մէն էտիպ սուլհ ու սէլամէթի
թէրվիճ էթմէք, վէ մաղտուր միլլէթլէրէ քէն-
տի խըզի գապիլիյէթ վէ Փազիլէթլէրինի իպ-
րազ էթմէք իշին քեաֆի մէյտան վէրմէք տիր:
Իմտի պու գուվվէթի սիզին լէյհինիդտէ տէյու
պիլէպիլիսինիզ: Անլէր պու միւշքիլ վէ նազիք
խըտմէթլէրինտէ մուվաֆֆազ օլաճագլարընա
պէն էմին իմ, չիւնքի անլէրին արգասընտա
փէք չօզ րուհանի քիմսէլէր տուա էթմէքտէ
տիրլէր: Պէն սիզէ վատլար էթմէք իշին կէլ-
մէտիմ. չիւնքի սիզ հազգ իւզրէ վատլարտան
պըզմըշընդ. վէ պու կիւն իճրաթա միւհ-
թամ վէ միւնթագըր սընըզ. լաքին պիրիւրիմ քի
տուանըն ազիմ գուվվէթի վար տըր. վէ սիզին
իշին չօզլար կէօզ եաշը իլէ տուա էթմէքտէ
տիրլէր: Ալլահտան պէօյիւք էյլէր պէրլէմէ-
յէ հազգը օլան քիմսէլէր անճագ տուա էտէն վէ
տուայա ինանան քիմսէլէր տիրլէր: Տօսթլա-
րընըզ սիզին իշին տուա էտէրէք իշլէտիքլէրի

կիպի, սիզ տախի անլէրին մուվաֆֆազիյէթի
իշին տուա էյլէյինիզ:»

Պատէհու Մր. Պըրթ իզահաթ հալինտէ
զիքը էյլէտի քի պուռտան 20 սէնէ էվվէլ Ին-
կիլթէրրանըն էն պէօյիւք չօզօլաթօ Փապրի-
գասը իշին՝ Աֆրիգանըն սէվահիլինտէ մէվ-
ճուտ իքի պէօյիւք ատատա գազաօ մահսուլը
ճէմ էտէն Փօրթուկիլլէր, Մէրքէզի Աֆրիգա-
տան կէնճլէրի էսիր ալըպ պիր նէվ գաֆէսլէր
իշինտէ ատալարա կէթիւրմէքտէ իտիլէր: Ան-
լէրտէն նիշլէրինի մէզքիւր գաֆէսլէր իշին-
տէ էօլմէք իւզրէ թէրք էտէրլէր, վէ սազ օլա-
րազ կէթիւրլէնլէրի տախի պիր տահա սէվկիւ-
լիւլէրինէ ալտէթ էթմէմէք իւզրէ ատալարտա
իշլէտիլլէր իտի: Նէթիճէ օլարազ նիշլէրի Փի-
րարա թէշլէպպիւս էթտիքտէ տէնիդտէ պօղու-
լուր, Քէօիլէք պալըզլարը վասըթասըյլէ թէ-
լէֆ օլուր, վէ հաթթա գաթլ ը նէֆս էթտիք-
լէրինտէն սէնէվի 5-10,000 քիշի եէնիտէն կէ-
թիւրիլի իտի քի էքսիլէնին եէրինի տօլտուր-
սուլար: Իմտի իշպու մէզալիմի թէֆթիշ էթ-
մէք իշին Մր. Պըրթ իրսալ էտիլմէքլէ, մալա-
րիատան թուրուլը իքէն պիլէ վահշի հայ-
վանաթա, վէ տահա վահշի օլան պու թիւճ-
ճարարա գարշը ճէնլէշէրէք քէշֆինի տէվամ
էթմիշ, վէ Ինկիլթէրա վէ Ամէրիգատա
նուրդլար էտէրէք, մուհիմմ քիմսէլլէրլէ, վէ
օլ վազթըն ճիւմհիւրիյէթ ըէիսի Մր. Թէֆթ
իլէ կէօրիւշէրէք էնճամ 3 սէնէ նիհայէթինտէ
մէզքիւր մէզալիմէ նիհայէթ վէրտիւրմէյէ մու-
վաֆֆազ օլմուշ տըր: «Իմտի» տէտի Մր Պըրթ
«էյլէր Ալլահ տուայա ճէվապ օլարազ Աֆրիգա-
նըն կիզի քէօշէսինտէ իրթիքեապ էտիլէն մէ-
զալիմէ նիհայէթ վէրտի իսէ, եինէ տուայա
ճէվապ օլարազ էրմէնինին էլէմլէրինէ նիհա-
յէթ վէրէմէ՞զ մի: Րապպըն էլ իսէլաա էթմէք-
տէն աճի՞զ մի օլտու: էօյլէ իսէ տուատա տէ-
վամ էտիպ Րապպա իման էտինիզ:» Անա միւն-
թագըր օլանլար խէճիլ օլմամը տըրլար:

Ս. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Ճարապուս

~~~~~

Տուա պիր իմթիյազ տըր, տօսթլուզ վէ
ախլէ մուհապպէթի կիպի, էյի քիթապլար,
պէօյիւք մագամլար վէ նէֆիս սէնաթլար կիպի
պիր իմթիյազ տըր, քի թէշէքիւրլէ ալընմա-
լը վէ մէսէրէթլէ գուլլանըմալը տըր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎԿԻ

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՏԷ ԻՍԼԱՀԱԹ

«Պայքար» զազգթասընտա Ա. Նազար, Ա-մէրիգա Երեսփ. Ժողովընըն Օրակարգընտա Հայ Եկեղեցիներն իսլահը մէսէլէսինին տախիլ օլտուղունտան պահս էտիպ, էվվէլճէ պու մէ-սէլէ իշիւն իւշ ազատան իպարէթ պիր դօմօսի-յօն թէշքիլ օլունմուշ իսէտէ էլան հիշ պիր իշ կէօրիւլմէտիյինտէն շէքվա էտիպ, պու Ժողով-լարտան միւպահսէլէրտէն պիր խայր չըգմա-յաճաղը նէթիճէսինէ կէլէրէք շու եօլտա տէ-վամ էտիյօր:

«Պէնճէ Հայ Եկեղեցիներն իսլահընա մանի օլան պիր սէպէպ վար. օ տա փէք ազ իսթիսնա իլէ հայ եիւքսէք սընըֆ ըուհպանլարտա քէօք-լէշմիշ օլան ահվալ ը ըուհիյէ տիր: Օնլար իս-լահաթտան գօրգարլար. անտէն նէֆրէթ է-տէրլէր: Պօշ հիսապլար վէ իզրար օլունմայան մազսէտլէր իլէ հալ ը հազըր չիւրիւքիւլիւնիւ կիզլէմէյէ վէ տէվամ էթտիրմէյէ չալըշըրլար: Օ պօզուգլուգ քի (փտուլիւն) օնուն սէպէպին-տէն պու գատար մէսէլէր մէյտանա չըգար: Է-յէր օլ ըուհպանլարտա պու ահվալ ը Ֆիքրիյէ օլմասս իտի, էյէր օնլար տէրք էտէպիլսէլէր իտի քի՝ Եկեղեցի տէնիլէն նէ թաշ եա ազաճ պինա տըր, նէ տէ ազալիտ, վէ ալին ու առէթ-լէր մէճմուսը տըր, իլլա ձէմաաթ տըր, վէ քէնտիլէրի տէ քիլիսէնին Սահիպի վէ իշլսանը տէյիլ իլլա Ամենայն Հայոց Հայրապետտէն Դպիրէ գատար քիլիսէնին իզգվէթ-նիսի տիր-լէր, օնլարըն Ֆիքրիլէրինտէ պու ինզիլապըն օլմասը քիլիսէնին էն պէօյիւք իսլահաթը օ-լուր իտի, վէ եիւքսէք սընըֆ ըուհպանլարմըղ Հայ Եկեղեցիյի գէմանէլէտիրմէյէ թէրէտ-տիւտ էթմէզլէր իտի: Ուզուն վէ լազըմսըղ Ա-րարդալիլարը գըսալտըրլար, ալին վէ իըզմէթլէրի սատէլէշտիրիլէր վէ անլէրի գէ-մանըն ըուհունա մուվաֆըգ հալա գօրլար ի-տի: Պունուն իշիւն ուզուն ուզատիյէ մէճլիս-լէրէ ալին վէ Փօրմալիթիլէրէ հաճէթ եօգ տըր, պիր ազ միւնէվվէր Ֆիքրիլիլէք վէ հիւս-նիւ նիյէթ մէսէլէյի հալլ էթմէյէ քեաֆի տիր: Պու ալինլէր վէ իըզմէթլէրին իշինտէն իսլահը թալէպ օլունան գըսլար, ուզուն ուզատիյէ մէճլիլէր վէ ալինլէր իլէ օրայա կիրտիրիլ-մէտիլէր: Ժամբըգուլիլարըն վէ Շարափան-լարըն պիր իւշիւնճիւսիւ Շնորհալի Հայրապե-

տին իշլէրի տիրլէր քի քէնտիսի տօղրուտան օնլարը թանգըմ վէ իտիսալ էթմիշ տիր: Այնի սուրէթլէ Մանգակունի, Գիւտ, Կոմիտաս, Գետադարձ վէ պաշգա Հայրապետլէր գըսլար իտիսալ էյլէմիշլէր տիր. քի պունլարըն կիւ-նիւնտէ քիլիսէմիզ ալթուն տէհրինի եաշամըշ տըր: Պիզիմ եկեղեցիներն էն կիւզէլ խասսիյէ-թի անըն սատէլիյի տիր: Ս. Գ. Լուսաւորիչ հաթթա Նիկիա Ժողովընտա պիլէ չախսէն հա-զըր պուլունմաղա լիւզում կէօրմէմիշ վէ օղլու Արիստակէս Հայրապետ գարար վէրիլէն իման իզրարընը քէնտինէ կէթիրտիյինտէ, անճադ օ մանատար, մուլիթասար, պէրրադ վէ ազատ Ֆիքրիլի իպարէլէրի իլալէ էթմէք իլէ իքթի-Փա էթմիշ տիր. «Իսկ մենք փառաւորես-ցուք...»:

«Անըն խալէֆլէրի տախի ալին սատէլիք ըուհու իլէ հարաքէթ էտիպ օնտան սօնրա հիշ պիր քիլիսէ Ժողովլարընա իշթիրաք էթմէյէ-րէք Եկեղեցիյի պիր թազըմ գալապալըգ իլէ տօլտուրմազտան իճթիսալ էթմիշ տիրլէր: Պիզիմ Հայրապետլէրտէն պիր չօգ սըֆէթլէր ալան վար լաքին հիշ պիրի Աստուածաբան իւն-վանընը ալմամըշ տըր: Իշթէ պու սատէլիյի իհեա էյլէմէք տիր, զիրա անճադ պունուն իլէ ճէմաաթըն ըուհանի իհեասը վէ Հայոց Եկեղե-ցիներն թազէ հայաթ ալմասը միւմքին տիր:»

«Էյէր ըուհպանլարտա պու ահվալ ը Ֆիք-րիյէ օլմասս իտի էյմիաճին քիլիսէտէ աշ-խարհարարը գոլլանմադ իշիւն Գերազոյն Խորհուրդ (մէճլիս ի ալի) չաղըրմաղա հաճէթ կէօրմէզ իտի: Սահակ, Մեսրոպ, եազըլարը պուճադ իլէ էհալինին անլայաճաղը լիսանը մէյտանա կէթիրմէք իսթէտիլէր: Աշխարհա-բար՝ Գրաբարտան էքսիք էրմէնիճէ՞ մի տիր: Զաթէն թէրճիւմէ կիւճլիւլիւ տէ եօգ տըր, զիրա Մ. Գարազաշեանըն նէզարէթի ալթըն-տա Գիթապ ը չէրիֆ թէրճիւմէ օլունմուշ տըր: Տ. Մկրեան հայր տախի Ժամազիրքի թէրճիւ-մէ էյլէմիշ տիր վէ օնուն պու իշի Ն. Վարժա-պետեան վէ Մ. Իզմիրլեան պատրիարքլար թարաֆընտան օրհնել օլմուշ տըր: Իմտի էյ-միաճին Աշխարհարարըն գոլլանըլմասը իշիւն պէօյիւք պիր մէճլիսէ նէտէ՞ն իհթիյաճ հիսս էտիյօր:»

«Էյէր պու ահվալ ը Ֆիքրիյէ օլմասս իտի, Կուսակընուլիւն կիպի գարուրէթ վէ վազթը կէշմիշ պիր մէսէլէ իշիւն գօրգալըգ էտիպ Գիլիսէ մուգատտէսաթընըն էսաի քէպտիլա-

Քընա ալազատար տէյու թէրէտտիւտ էտէճէք եէրինէ Էսասի քէմիզլէմէք (Մաքրագործում) տէյու Հայ Եկեղեցիտէքի պիր թագըմ թէօքէզլէրէ խիթամ վէրիր. վէ ճէմաաթըն իմանընը սարսան վէ մուգատտէս մահալի Աւետարանըն տէտիրի կիպի խըրսըզլար եաթաղը էտէն պու ուսուլը տէֆ էտէր իտի:

«Էյէր պու ահվալը Ֆիքրէյէ օլմասսա իտի...: Լաքին վար տըր, վէ թէպտիլ օլմագ: Վէ մէճլիսլէր, լաիհալար, գարարլար, ճէմաաթը ույուլթամգ իչիւն եափըլան եալտըզլը հապլէր տիրլէր: Իմտի ճէմաաթ քէնտիսի վէ միւմին օլան ճիտտի բուհպանլար քէնտիլէրի ույանըպ սէօզտէն ամէլէ կէչմէլի տիրլէր, վէ քիլիսէ իսլահաթը արթըգ սէօզ տէյիլ պիր էմր ի վագը օլմալը տըր:»

ՊԵՆՏԵՆ ԻՆԹԻՇԱՐ ԷՏԵՆ ՏԱԼՂԱԼԱՐ

Միւրն տար էլ Ֆիւնուեն ասապիյէ վէ Ֆիքրէյէ փրօֆէսօրը Մ. Հ. Գազզամալի եէնի պիր քէչֆիյաթ խապէր վէրիյօր: Միւմաիլէյհ իտտիա էտիյօր քի թէլիզ թէլկրաֆտա օլտուղու կիպի ինսան պէյնի տախի պիր թագըմ տալալար նէչը էտէպիլիւր վէ Թէլէփաթի տէնիլէն ալայիմի պուենուեն իլէ թէֆսիւր էտիյօր: Մ. Գազզամալի պու պապտէ խալը թէճըրիւպէլէր եափըպ բափօրլարընը նէչը էյլէմիլ վէ Ֆրանսատա, Իթալիատա պէօյիւք մէրագ ույանտըրմը տըր: 1912տէն պէրրու էրպալը իլմ իսպաթ էթմէյէ չալըչըյօր իտի քի ինսան պէյնիւնտէն բատիյօր կիպի տալալար չըգար վէ տիկէր պէյնտէն ինթիլար էտէն իլէ ալազա էտէպիլիւր վէ պու եօլ իլէ պիրպիրիւտէն ուզազտա օլան պէյնլէր օ տալալարը հիսս էտէրլէր: Փրօֆ. Գազզալինի պու պէյն տալալարընը ինսան Հիփնօթիզ օլուպ ույու հալինտէ օլտուղունտա պիզզաթ իչիթմիլ իտիյինի իտտիա էտիյօր: Միւմաիլէյհ պիր տէմիր եա մատէնտէն պիր օտա եափտըրըպ օնու էլէքթրիք վէ մըգնատըստան քեամիլէն թէճըրիւտ էթմիլ, վէ օրայա ասապի խասթալըզլարա միւպթէլա վէ պէյնի գօլայճա թահրիք օլունապիլէն պիր քիմսէ գօյմուչ: Նիւրասթէնիք եախօտ սէվտասը թուլթան նէվինտէն քիմսէլէր պու թէճըրիւպէ իչիւն միւնասիպ տիրլէր: Պիր թարաֆա իսէ 4 թագըմ թէլիզ թէլկրաֆ գապուլ էտէն ալէթլէր գօյուպ խասթանըն եիւզիւնը օնլարա չէվիրէրէք հիփնօթիզ էթմիլ:

Քէնտիսի իսէ թէլիզ թէլկրաֆ տալալարընը հիսս էտէն ալէթի գուլաղընա թագըպ տիւնլէմիլ: Փրօֆ. Գազզալինի իտտիա էտիյօր քի խասթա ույու հալինտէ օլտուղու պիւթիւն վագթտա բատիյօ թէլէկրաֆտա իչիտիլէն կիպի սէսլէր իչիթմիլ, վէ խասթա հիփնօթիզ եանի ույու հալտէն ույանըր ույանմագ սէսլէր քէսիլմիլ վէ թէքրար ույուգույա գօյտուղունտա եինէ պաչլամը տըր: Պուենլարա պէյնէ ախտ բատիյօ սէսլէրի թէսմիլ էտիյօր քի խասթանըն խալալարը չօղալտըգճա քէմանը քիրիչիւնտէն չըգան պօղունուգ սէսլէր կիպի չըգըյօր իմիլ: Փրօֆ. Գազզալինի բափօրթընտա տէյօր քի, «Քիմ իտտիա էտէպիլիւր քի թապիաթ ինսանտան տա էքսիք պիր իչճի տիր վէ ինսան պէյնիլինի թէքեամիլ վէ թէրագըպընտա քիմ պիլիւր նէ գատար իմքեանիլէթլէր մէյտանա կէլէճէք տիր:»

Պու իլմի քէչֆիյաթ իլէրի կիտէր իսէ ինսանլարըն պէյնիլինի տախի օգույաճագլար տըր: Վայ միւնըրիմլէրին պաչընա:

ՍԻՕՆԻՉՄ

Ճէնէվա տար էլ Ֆիւնուենտան Տօգթ. Բափօրտ Պաղէստինի զիյարէթ էթմիլ օլուպ Սիօնիզմ հագընտա Ուլիլեմսթաուենտա աթիտէքի մէալտա պիր նուլթ իրատ էյլէմիլ տիր: «Սիօնիզմ թարիխտէ մէչք էթտիլիմ էն աճայըպ սիյասի պիր թէգահուրաթ տըր: Օրատա Արապլար էքսէրիլէթտէ իսէլէրտէ տիւնեայա վէրէճէք ազլի եա ախլագի հիչ պիր շէյլէրի եօգ տըր: Եինէտէ Պաղէստինտէ Սիօնիզմին մուվաֆֆագ օլմասը իչիւն եալընըզ չարէ Արապլար իլէ էյի միւնասիպէթտէ օլմագ տըր: Պու իսէ փէք պէօյիւք պիր մէսէլէ տիր: Մէտէնի տիւնեա Եհհուտիլէրէ գարըզ հիչ պիր վագթ էյի վէ ատիլ մուամէլէտէ պուլունմատը: Սիօնիզմ անըն պիր նէվ թագմիլի տէյու թէլագգի օլունմալը տըր:»

«Եհհուտիլէր չարգի Էլրօփատան կէլտիլէր վէ ազըն ազըն կէլմէքտէ տիրլէր: Եհհուտիլէր պէօյիւք սէրմայէ թօփալըպ արագի սաթուն ալմագտա վէ պուենլարը հէր 30-40 ֆամիլեայա թագսիմ էտիպ Գօմմունիզմ ուսուլընտա գէր էթմէքտէ տիրլէր: Օրայա վիւճիւտճէ սաղլամ վէ զըրաթթա մուգթէտիր քիմսէլէր ալընըյօր: Շիմտի ալտա 3000 մուհաճիր կէլիյօր: Պաղէստին մանտասը մէսէլէ-

սի օլպիրլէրտէն Ֆարգլը տըր: Օրատա եալը-
նըզ իտարէ էթմէք տէյիլ միլլէթէ եհնի պիր
եուրտ եափմագ իշի տէ վար: Ինկիլիզլէրին
օրայա էլ գօյմալարընտա 4 մագստլէրի վար
տըր: 1. Սուվէիշ Գանալընըն իքի թարաֆընը-
տա զապթլարը ալթընտա պուլունտըրմագ: 2.
Արապ տիւնեասընտա նուֆուզլարընը թագվի-
յէ էթմէք: 3. Խաչակիրլէրին բուհունու ուլան-
տըրմագ: 4. Եհնուտիլէրէ միլլի պիր եուրտ
թէէսիս էթմէք:»

«Ճէնէրալ Ալէնպի Երուսաղէմի զապթ էթ-
մէսի հիբեայէսինի պանա շէօյլէ նագլ էյլէտի:
Լօյտ ձօրճ ճէնէրալը թէլէֆօնա չաղըրըպ, «Ա-
լէնպի Երուսաղէմի Գրիսմըս Հէտիյէսի օլմագ
իւզրէ սէնտէն իսթէրիմ» տէմիշ: Ալէնպի ճէ-
վապէն «Օ սիզին էլիւնիզտէ տիր», տէմիշ տիր:
Լօյտ ձօրճ ճէվապէն, «Նէտէն պէնիմ էլիմտէ
օլտուղունու անլամայօրըմ: Սիզ պէնիմ ճէնէ-
րալըմ սընըզ, Սիզէ կիտիպ Պաղէստինի ալ-
մագլըղընըղը սէօյլէյօրըմ» տէմիշ: Ալէնպի,
«Սիզին վէրէճէյինիզ մուհիմմաթա մէրպուլթ
տըր, տէմէք իսթէյօրըմ,» տէտիյինտէ, Լօյտ
ձօրճ, «Նէ՞ իսթէրսինիզ», տէյու սօրմուշ: Ա-
լէնպի «40000 տէվէ, չու զատար մաքինալը
թիւֆէնք վէ աղըր թօփլար,» տէտիյինտէ,
Լօյտ ձօրճ «Օլ րայթ» (փէք էյի), տէմէսի իւ-
զէրինէ ձէն. Ալէնպի «Օլ րայթ. Ծնունդտա
Երուսաղէմի սիզէ վէրէճէյիմ», տէմիշ տիր:

«1906տա Սիօնիսթ Հարաքէթի րէիսի Տօգ.
Ուսայգման Լօրտ Պալֆուր իլէ կէօրիւշիւր իքէն
Եհնուտի մէսէլէսինտէն վէ պիւթիւն տիւնեա-
տա օլան Եհնուտիլէրին ահվալընտան պահս
էյլէմիշ: Լօրտ Պալֆուր չօգ միլթէէսիւր օլմա-
յըպ քիմ պիլիւր օ վագթտա ճանըն էօլիւմսիւզ-
լիւյի՞ւ մի եա պաշգա մէսէլէլէր մի տիւշիւ-
նիւյօր կիպի կէօրիւնտիւլիւնտէն, Տօգթ.
Ուսայգմէն, սէօղիւ տէյիշտիրիպ, «Հանկըսընը
իսթէրսինիզ, Լօնտրայը՞ մը, Փարիզի՞ մի»,
տէյու սօրմուշ: Լօրտ Պալֆուր պու աճայիպ
սուալտան պիրտէն պիրէ ալըըպ, «Նէ՞ տէմէք
իսթէտիյինիզի անլամայօրըմ» տէմիշ տիր:
Ուսայգմէն ճէվապէն, «Սատէճէ սօրույօրըմ,
Հանկըսընը իսթէրսինիզ,» տէմիշ: Մր. Պալ-
ֆուր «Էլպէթտէ Լօնտրայը իսթէրիմ, չիւնքի
օ էլիմիզտէ պուլունույօր,» տէտիյինտէ,
Ուսայգման, «Լաքին տիւշիւնիւյօր մըսընըզ քի
Երուսաղէմ պիզիմ էլիմիզտէ իքէն Լօնտրա
պիր պաթագլըզ իտի,» տէյու ճէվապ վէրմիշ
տիր: Մր. Պալֆուր օ վագթ իհթիտա էտիպ

Սիօնիզմէ գանի օլմուշ իտի:»

«Եհնուտիլէր օլ պիր միլլէթլէրտէն Ֆարգ-
լը օլտուզլարընը հիսս էտէրէք եաչարլար:
Գէնտիլէրի հիսս էթմէսէ էթրաֆտաքիլէրէ
պունու հիսս էթտիրիլէր: Օլ սէպէպտէն օն-
լար իշիւն պիր իթթիհատ վէ պիր վաթան իւ-
միտի զարուրի օլմուշ տըր:»

Պու թէճէմիւտէ Հաղըր պուլունան Բապ-
պի Սօլօմօն Ֆօսթըր տէմիշ տիր քի Եհնուտի-
լէրին չօղու Սիօնիզմէ գարշը տըրլար. փօլի-
թիքի Սիօնիզմ Եհնուտիլէր արասընտա էօլմիւշ
տիւր: Եհնուտիլէրին միլթէֆէքիւր թագլըմ
սիյասի իսթիզլալ Հազգընտա տիւշիւնմէզ-
լէր:»

ՆԻՅՐ ԻՍԹ ԼԻԿ

Նիյր Իսթ Լիկը Ամերիկեան նպաստամա-
տոյցի որբանոցներու մէջ եղող եւ ելած ման-
չերուն եւ աղջիկներուն եղբայրակցութիւնն է:
Լիկի նպատակն է այս երիտասարդներուն եւ
երիտասարդուհիներուն աւելի առատ կեանքը
Հասկցնել եւ զանոնք անոր առաջնորդել:

ՀԵՏԵԻՆԵԱԼԸ ԱՆՈՆՅ ՈՒՆՏՆ Է

1. Գործով եւ խօսքով պարկեշտ պիտի ըլ-
լամ: 2. Մարմինս կեանքի պաշքարին Համար
առողջ եւ պատրաստ պիտի պահեմ եւ ուրիշ-
ները առողջ եւ մաքուր ապրելու պիտի առաջ-
նորդեմ, որչափ որ կարող ըլլամ: 3. Գործի եւ
խաղի մէջ զուարթ պիտի ըլլամ: Պարտութեան
մէջ ուրախ, որովհետեւ գործս ճշմարտապէս
կատարած եմ, եւ յաղթութեան մէջ վեհանձն:
4. Պիտի յարգեմ երկրի օրէնքները, դւր կ'ապ-
րիմ: 5. Իրրեւ Նիյր Իսթ Լիկի անգամ անոր
կողմանէ ձեռնարկուած որեւէ պարտականու-
թեան սիրայօժար պիտի մասնակցիմ: Իրրեւ
անհատ չուրջս գտնուողներուն պիտի ծառայեմ
առանց մոռնալու «Թէ մարդու կեանքի ամենա-
լաւ մասը անոր փոքր, յիշուած, քաղցրութեան
եւ սիրոյ գործերն են»: Ի մի բան «աւելի առատ
կեանքը» ապրելու պիտի աշխատիմ:

ՄԻՍԻՍ ԻՊԻ

Հաճընըն սապըզ Մէնօնայթ միսիօնէրլէ-
րինտէն Միսիս Իպի իքի սէնէտէն պէրրու Շամ-
տա Հայ Գաղթականլար արասընտա զէվճի իլէ
իշլէմէքտէ իքէն Յուլիս 27 տէ չօգտան միւզ-

Թարապ օլտուղու գալալ վէ պէօյրէք խասթալըղընտան միւթէսիւրէն էպէտի խթիրահաթընա կէօջմիւշ տիրւր:

Միւմաիլէյհա՝ սօն վագըալար էսնասընտա Հաճընտա պուլունըալ Թիւրք չէթէլէրի թարաֆընտան աշըրըմը օլտուղընտան, գօրգմուշ, վէ պու գօրգու խասթալըղընտան արթմասընա սէպէպ օլմուշ տըր: Շէօյլէքի օ տախի պիղիմ գարա պախթըմըա օղրամըշ, պիղիմ իչիւն վէ պիղիմ իլէ շէհիտ օլմուշ տըր:

Միւմաիլէյհան չէթէլէլէ միւլէթիմիլ պիւա չիւպէն սէվէն պիր գալալ, Ֆէտաքեար պիր շախս, եէթիմ վէ սէֆիլ չօճուգլարը պաղընա պասան պիր վալիտէ գայ էթմիշ տիր: Պու սէպէպտէն, 2½ սաաթ տէվամ էտէն ճէնազէ խըտմէթի էսնասընտա հընճկըրըզլար իչիտիմէթտէ իտի: Շամ էրմ. միւլթէճիլէրի Միսիս Իպիյի կէն պուլտու. թէզ գայ էթտի: Օ՝ խըտմէթ էօմրիւնիւն պահարընտա պիղիմ իչիւն պիր շէհապ կիպի կէլտի կէշտի. անճազ չու Ֆարզ իլէ քի անըն արգատա պրագտըղը իլ վէ թէսիւր գօլայ գաիլ օլմայաճազ տըր:

Ինսանճա տիւշիւնիւրսէք, օ խըզմէթ էթմէյի սէվիլալ Ֆէտա էտէն էօմրիւ իլէ պաշգալարա միսալ օլմազ իչիւն եաշամասը գարուրի իտի: Ամմա Սէվամի փէտէրէ պէօյլէ խօշ կէօրիւնտիւ: Իրատէթի միւպարէք օլտուն: Անըն միւլթէթէմ գէվճիւն վէ ճիւմլէ թէալլիւգաթընա Բուճ իւլ Գուտսըն թէսէլլիսիւնի թէմէննի էտէրիլ:

ՆԵՐՍԷՍ Ս. ՍԱՐԵԱՆ

Շամ

ՄԹՕԲՀՈԼՄՏԱ ՔԻԼԻՍԱԼԱՐ ԳՕՆՖԵՐԱՆՍԸ

Պիւթիւն տիւնեանըն Բրիսթիյան քիլիսէլէրի մուրախաալարը Մթօգօլմտա պիր մէճիլա ագա էթմիլէր տիր: Եալընըլ Գաթօլիք քիլիսէլէրի թարաֆընտան քիմսէ եօզ իմիշ: Գօնֆէրանս, Գրալ, Գրալիչա վէ խանէտանը հազըր օլտուղու հալտէ քիւշատ էտիլմիշ. հէր գապիլէ վէ լիսանտան ատէմլէր հազըր իմիշլէր: Ագալար իչէրիյէ սըրա իլէ եիւրիւրիւկ Տանիմարգա րուհպանը պէյազ, Ինկիլիլէր, ալ գըրմըղը, Օրթօտօգս քիլիսէլէրի սիյահ վէ գըրմըղը գատիֆէլէր իչիւնտէ վէ սաիր ճիւմլէսի րէնկեարէնի օ կէշտէ չաշաա վէրմիշ տիր: Էվվէլա «Թէ Տիուլ» չալընըլ լաթիւնճէ թէքէնիւմ էտիլմիշ վէ Ինկիլիլ Եպիսկոպոսը Մատ-

թէոս 4.17 այէթի իւզէրիւն վէ «Պիլ Ալահըն Փատիշահլըղընա Ինանըրըզ» մատտէսի իւզէրիւն պիր վազ վէրմիշ տիր: Եպիսկոպոս վագընտա տէմիշ տիր քի, «Պիլ քիլիսէնին թալիմաթը եա խտարէսի իլէ օղրաշմայաճաղըզ, լաքին ինսանի ումուրա-աիտ հէր շէյտէ Յիսուսըն հաքիմ օլտուղունա ինանըրըզ. պու հաքիմիյէթէ ինանմազ չօզ ատէմլէր իչիւն րուհանի վէ Ֆիքրի պիր ինկիլապ տըր: 20նճի ասըն նասիպի պու ինգիլապըն մուլաֆֆազիյէթիւնտէն ասըլը տըր»: Սօն պէրէքէթ տուտսընը Իսքէնտէրիյէ Բուճ Պատրիարքը էյլէմիշ տիր: Պատէհու փատիշահ ճիւմլէսիւնի սարայա տալէթ էյլէյիպ անլէրէ խօշամէտի էյլէմիշ վէ Իսքէնտէրիյէ Փաթրիլի, Ուօրէսթըր Եպիսկոպոսը, Ամէրիգա թարաֆընտան Տօզթ. Գալիւրուս վէ Էվրօփա թարաֆընտան Տօզթ. Գալիւրսէյի սէօյլէմիշլէր տիր: Իրլանտա Արքեպիսկոպոսը ախէր քիլիսէլէրին ախազի վէ իճթիմաթի թէճրիւկէլէրի հազընտա միւսամէհէ էյլէմէլիք իւզէրիւն սէօյլէմիշ տիր: Վէլի ի ահա Էվրօփատա էն տիւնտար փրէնս օլուպ րէսմէն Գօնֆէրանտա ագա իմիշ:

ԱՅՆԹԱՊ ԷՐՄԵՆԻԼԵՐԻ

Ամերիկաքնակ Այնթապցիներուն Միուլթիւնըն թօփալտըլը պիր խթաթիսթիգտէն աթիտէքի մալիմաթը տէրճ էտէր իլ:

Հալէպտէ 10,000 նուֆուս Այնթապլը պուլունուլօր. պուլարըն 5641ի մահալլէ տէրունիւնտէ էվլէրտէ վէ 4359ը Գէմփլէրտէ իգամէթ էտիյօրլար: 5 իլէ 16 սիննի արասընտա 2000 օղլան գըզ պուլունուլ պուլարըն 1466ը 10 ֆարգլը մէքթէպլէրտէ թալիմ օլունուլօրլար: 534 չօճուգլար մէքթէպէ կիթմէյօրլար: Մէզ-քիւր մէքթէպլէրտէ Այնթապլը որլարըն սալը 203 տիր: Մէքթէպլէրին 5ի Լուսալարա, 4իւ Աւետարանականլարա վէ պիրի Գաթօլիքլէրէ աիտ տիր:

Շամտա՝ 690 Այնթապլը պուլունուլօր. պուլարտան 15 ֆամիլեա շէհրտէն տիշարտա Գէմփտէ իգամէթ էտիյօրլար: Պուրտա կըրթասիրաց նամ վարժարանտա 101 չակիրտ պուլունուլօր: Պու մէքթէպլին պիւտմէսիւնտէ կէօրիւլէն աշըղը գափաթմազ իչիւն Ա. Ա. Միուլթիւն մուլմէնէթտէ պուլունաճազ տըր: Պէյրուքտա 500 Այնթապլը պուլունուլ անլէրտէն 240ը Գէմփլէրտէ իգամէթ էտիյօր:

8-15 սիննինտէ 70 օղլան վէ գըզ պուլունուպ անլէրտէն 60 ը մէքթէպէ կիտիյօր: Սիսուան Որբանոցտա 3 Այնթապլը որբլար վար տըր:

Եունանիսթանտա 231 Այնթապլը վար տըր: Պունլար Աթինա, Փիրէ, Գուբինիա վէ պազը տիկէր մահալլարտա իգամէթ էտիյօրլար:

Հօմստա 538 մուհաճիր պուլունուպ պունլարն իչինտէ Այնթապլըլար տախի վար տըր: Հայ մուհաճիրլէրին մէքթէպինտէ 65 շայիրտ պուլունուպ պունլարն 30ը Այնթապլը տըր:

Զահլէ վէ էթրաֆընտա 97 Այնթապլը պունլունուպ անլէրին 82սի Զահլէտէ, 10ը Պաալպէքտէ, վէ 5ի Բայագտա իգամէթ էտիյօր: 8-15 սիննինտէ 12 չօճուզլար պուլունուպ ճիւլէսի տէ մէքթէպէ կիտիյօրլար:

Թարապլուս վէ էթրաֆընտա 87 Այնթապլը պուլունուպ, 5-15 սիննինտէ օլան 28 էվլատլարնտան անճագ 11ի մէքթէպէ կիտիյօր:

Ճիւնիյէտէ Այնթապլըլար 65 նուֆուս օլուպ, 5-15 սիննինտէ օլան 10 էվլատլարնն ճիւլէսի տէ մէքթէպէ տէվամ էտիյօրլար: Օրատաքի որբանոցտաքի 5 օղլան 3 գըզ Այնթապլը որբլարն մէսարիֆինի Լօս Անճէլէս տէքի Այնթապլըլար թէտիյէ էտիյօրլար:

Ճիւպէտէ 61 Այնթապլը պուլունուպ պունլարն 14 չօճուզլարնն ճիւլէսի տէ մէքթէպէ տէվամ էտիյօրլար: Օրատաքի որբանոցտա 30 գատար Այնթապլը որբլար վար տըր:

Անթիլիաս վէ Ճիլիպիտտէ 42 Այնթապլը վար: 7 չօճուզլարն մէքթէպէ կիտէր:

Սայտա վէ ճիւլարնտա 49 Այնթապլը պուլունուպ 7 չօճուզլարն մէքթէպէ տէվամ էտիյօր:

Ա. Ա. Միւլթին պու սէնէ մէգըիւր մուհաճիր մէրքէլլէրինտէ թալիմ ու թէրպիյէ իչինէ \$2000 թախսիս էյլէմիշ տիր:

ազտ էտիլ Կրէվ պաշլատըզը կիպի Վէսթ Վիրճինիատան քէօմիւր կէթիրմէյէ գարար վէրմիշ տիրլէր:

Ինկիլթէրրա Թայմը նէհրի աղզընտա պիր վափօրտա թաիֆէլէր կրէվ եափմըշ տըրլար: Այնի կիւնտէ Ալսթրալիատա Մէլպուրնտա պիր վափօրտա թաթիլ ի էշլալ օլմուշ, վէ պաշգա կրէվլէր պունու թագիպ էթմիշ տիր: Պունլարն թէշլիգ էտէն վէ փարա սարֆ էտէնլէր Մօսգօվատան օլտուզունու ինկիլիզլէր անլամըշ տըրլար: Տէյլի Մէյլ Պօլէվիզլէրին Ալսթրալիա, Գանատա, Հինտիսթան վէ ճէնուպի Ամէրիգատաքի պօլշէվիք աճէնթլէրինէ թէլէկրաֆլար վէրտիլլէրինի եազըյօր: Ալսթրալիատա 50 վափօր պաղլանըպ գալմըշ տըր: Ամէլէ իթթիհատը րէիսի հէր նէ գատար Պօլշէվիզլէր իլէ պիր ալագա օլտուզունու ինքեար էտիյօր իսէ տէ պու հարաքէթլէր Մօսգօվայա իզլէնիյօր:— Սուտան սէրտարընը գաթլ էթտիլլէրի իչինէ իտամա հիւք օլունան 8 Մըսըրլըլար Օգոստ. 23տէ Գահրէտէ ասըմըշ տըրլար. էվլէլէրիս սաաթ 7տէ ասըմըշ օնտան սօնրա հէր 40 տագիգէտէ պիրինի ասմըլար տըր: Գաթիլլէրտէն պիրի 35 ինկիլիգ էօլտիւրտիւմ տէյու նիտա էյլէմիշ տիր:— Հինտիսթան Միւլթիմանլարը Ապտ իւլ Գէրիմէ մուրախիսալար Էօլլայըպ իսալիֆալըզը թէքիլիֆ էթմիշլէր տիր:— Ինկիլիզլէր Իրագտա 20,000լիք պիր օրտու հազըրլայօրլար. պունլար ինկիլիգ գապիլլէր թարաֆընտան թալիմ օլունուպ պիր ինկիլիգ ճէնէրալը էմրի ալթընտա օլաճագլար: Թիւրքլէր վէ Վէհապիլլէր թարաֆընտան Իրագա թէհլիքէ հիսս էտիլիյօր: Գրալ Ֆէյզալ պիր ամէլիյաթ իչինէ Լօնտրայա կիթմիշ տիր:

Ճափօնիատա եաղմուրլար վէ սէլլէր սէպէպինտէն 7-8 միլիօն տօլար գիյան օլմուշ տըր:

Մարօգտաֆի մուհարէպէ Ֆրանսըզլարն լէհինէ օլարագ ճէրեան էտիյօր: Ճէպհէնին օրթա գըամը Բիֆլէրտէն թէմիլլէնմիշ տիր վէ Ապտիւլ Գէրիմէ իշթիրաք էթմիշ նիչէ գապիլլէր Ֆրանսըզլար թարաֆընա կէշմէքտէ տիրլէր: Ուլէտ Ումրան Պէնի Զէրուէլ վէ Սլէս գապիլլէրի տախի Ֆրանսըզլարա տէխալէթ էթմիշ տիր: Ապտիւլ Գէրիմին 3 այ հարալ իլէ գազանտըզընը Ֆրանսըզլար 3 կիւնտէ կէրի ալտըլար: Մարէշալ Փէթէն պէօյիւք պիր հիւճմ հազըրլայօր վէ պիզգաթ քէնտիսի գօմանտա էտէճէք տիր:— Տիւրգի տաղընտան կէլէն սօն խապէրլէրէ կէօրէ Սուէտա հալա Տիւրգիլէր

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ամէրիգա Սեպտ. 1 տէ պէօյիւք պիր Կրէվ գարըսընտա պուլունանճագ կէօրիլիյօր: Գէօմիւր ամէլէսի իլէ մատէն սահիպլէրի արասընտաքի մէսէլէ հալլ օլմամըշ տըր: 148000 ամէլէ իշի պրագաճագ, քէօմիւր փէք գիյատէ փահալըլաճագ. սատէճէ ամէլէ կիւնտէլիյի գիյանը 1,150,000 օլույօր: Նիւ ինկլէնտ (չարգի վիւայէթլէր) վալիլէրի Պօսթօնտա պիր մէճլիս

Թարափընտան մուհասերէտէ իմիշ վէ օրայա
էրզագ կէօթիւրէն պիր էրօփլան եանըպ օրա-
յա տիւշմիւշ, բաքիպլէրի թէլէֆ օլմուշ: Շամ
Թարափընտա ձէնէրալ Սուլէ շմէնտըֆէրի
թէֆթիւշ էտէր իքէն Տիւրգիւլէր հիւճմ էտիպ
քէնտինի վէ եալէրինի եարալամըշլար: Ձէնէ-
րալ Սարայլտան կէլէն ախէր պիր թէլկրաֆ
Տիւրգիւլէրին 75 Թրանսըզ հարպ էսիւրէրինի
սալը վէրտիքլէրինի պիւտիւրիյօր:— Թրանսըզ-
լարըն Գուրպէթ զըրհլըսը ասքէրլէրի Պօլշէվիզ
օլուպ իսեան էթմիշլէր տիր: Պուշլար Թուօն
տիվան ը հարպընա սէվզ օլուշույօր:— 1500
Տիւրգիւլ ասըլար Շամ իւզէրինէ եէօրիւմիւշլէր.
Թրանսըզլար էրօփլան վէ սիւվարի հիւճմէրի
իլէ անլէրի տէֆ էլլէմիշլէր տիր: Տիւրգիւլէր
չօզ զայաթ վէրմիշ:— Ապտիւլֆէրիւմ Րիֆ զը-
լըսընա եագըն էլհէսիմաս ատասընը թօփա
թուլթուշ օլտուղուշտան, Սփանիա տօնանմա-
սը օրա գօշուպ տիւշմէն թօփլարընը սուստըր-
մըշ վէ պիր չօզ քէօլլէրի խարապ էթմիշ, վէ
Ապտիւլ Գէրիմին օրտու մէրքէղինի թօփա
թուլթուշ:— Թրանսանըն Ինկիլթէրրայա օլան
հարպ պօրճուշըն թէտիյէսի իշիւն միւնասիպ
պիր եօլ պուլմագ մագսէտիյէ Մ. Գայյօ Լօն-
տրայա կիտիպ Մր. Չըրչիլ իլէ իսթիշարէտէ
պուլուշմուշ տըր: Ինկիլթէրրանըն Թրանսա-
տան ալաճաղը 623,000,000 Ինկ. Լիրասընը
Թրանսա 62 սէնէտէ սէնէվի 10 միլիօն լիրա վէ-
րէրէք թէտիյէ էթմէյի թէքլիֆ էտիյօր, Ին-
կիլթէրրա իսէ 20 միլիօն թայէպ էտիյօր իտի:
Նիհայէթ Ինկիլթէրրա 12,500,000 ալմաղա վէ
եիւզտէ 2 Փաիզէ բաղի օլմուշ տըր, էկէր Մ.
Ամէրիզա տախի Թրանսանըն քէնտինէ օլան
պօրճուշա այնի միւսաատէտէ պուլուշմուշ
իսէ:— Բուհր հէվալիսինտէ պուլուշման
Թրանսըզ վէ Պէլճիզա ասքէրլէրինին սօն պէօ-
լիւյիւ Օգոստ. 26տա օրայը թախլիյէ էլլէմիշ-
լէր տիր: Ալման էհալի հիշ պիր կէօնէ նիւմա-
յիշտէ պուլուշմալըպ անլէրին ալըլմասընը
թէմքիւլի պիր սուրէթտէ սէյր էլլէմիշլէր
տիր: Անճագ ասքէրլէր ալըլտըզտան սօնրա
էհալի քէնտի մէսէրրէթլէրինի պէյան էլլէմիշ-
լէր տիր:

Սիւրիա:— Հալէպ հէվալիսի էհալիսի հու-
տուտտա հիւքմէրմա օլան էմնիյէթսիլլիք-
տէն թաճիզ օլուպ Պէրուտա Թրանսըզ Գօմի-
սէրլիյինէ պիր մուրախիաս եօլլամըշլար:
Թիւրք հուտուտընտան իշէրի պէտէվիլէր վէ
չէթէլէր կէշիպ եաղմա վէ ճինայէթլէր իճրա

էտիպ կէրի Թիւրքիայա Փիրար էտիյօրլար:
Պուշլար Թիւրք հիւքիւմէթլինին միւսաատէսի
իլէ օլույօր իմիշ: Այնթապ մէպուսը Բէմզի
պէյ տէմիշ տիր քի հուտուտ թագսիմի պազը
մահալլէրի մէվճուտիյէթտէն մահրոււմ էթմիշ:

Բուսլար կիւզ մէվսիմինտէ պէօյիւք պիր
ասքէրի մանօվրա եափաճագլար. եարըմ միլի-
օն ասքէր, 200 էրօփլան վէ փէք չօզ սիւվարի
իլթիւրաք էտէճէք: Մանօվրա Րիսգօֆտան թա
Պէսարապիայա զատար օլաճագ տըր:— Ս. ֆէ-
թէրզպուրկտա սապըզ Ձարըն թէրզիսի Լիւ-
վալըն խանէսինտէ տիվար իշինտէ մահֆուզ
չօզ զըյմէթլի ալթուշ վէ միւճէվհէրաթ պու-
լուշմուշ տըր: Պիր սանտըզտա 47 թանէ ալ-
թուշ նատիտէ սանաաթ իշլէրի 338 զրաթ ա-
ղըրըզընտա մավի փըրլանթըլար վէ ալթուշ
մինէ իշի սիկարա էնֆիյէ գուլթուլարը պու-
լուշմուշ տըր:— Ձինուվիէվ Ինկիլթէրրա մա-
տէն ամէլէսի ըէիսլէրինի կրէվ եափմաղա
թէշվիլ էլլէմիշ. այնի զէմանտա Փարիզ Սօվի-
էթ սէֆիրի Գրասին պիր թագըմ Բուս աճէնի-
լէրինին եէտիյէ Բուսիա քէօմիւրիւնիւ սաթ-
մաղա թէշէպիւս էթմիշ. պու եօլ իլէ ամէլէ-
յէ խըյանէթ էտիպ փարա զազանաճագլար ի-
միշ: Ձինուվիէվ Գրասինէ 427 լուղէթտէն իպա-
րէթ Ժիֆրէ թէլկրաֆ եօլլամըշ. պու կիպի
թէլկրաֆլար Ձէմպըլէյնին էլինէ կէշմիշ տէ-
նիլիյօր:— Սապըզ Բուսիա Ձարընըն եէկէնի
Սիրիլ Վլատիմիրօվիչ Ալամանիաաթ Գօպուրկ
սարայընտա սաքին օլմագտա իմիշ վէ հալա
քէնտի քէնտինի Բուսիա իմիէրաթօրը հալին-
տէ կէօզէտիյօր իմիշ: Պիր կիւն Պօլշէվիզ թիւ-
րիւտիւլէրինի տէֆ էտիպ Բուսիա թախթընա
օթուրաճաղընա ինանարագ: Բուսիա անճագ
պիր իմիէրաթօր իլէ եաշար տէյօր:— Թրօցքի
թէքրարէն գուլվիլթէ կէլմիշ տիր: Իգթիսատ
նէզարէթի վէքեալէթինէ թային օլուշմուշ
տըր: Պու մէվզիտէ Թրօցքի Բուսիանըն իգթի-
սատի վաղիյէթինի իսլահա չալըշաճագ տըր:—
Մօսգօվատան ալընան խապէրէ կէօրէ Աճէմ
հիւքիւմէթի Թիւրքմէնլէրին իսեանընա նիհա-
յէթ վէրմէք իւզրէ օնլարա մուսթարիյէթ վէր-
մէյէ սէօզ վէրմիշ չու շարթ իլէ քի Պօլշէվիզ
օլմասընլար:— Բուսիատա Գօմիւնիսթ փարթի-
նին իճրալիյէ գօմիթէսի հէր զանկի պիր տաի-
րէտէ միւթէխասսիս օլանլարա խուսուսի միւ-
սաատէլէրտէ պուլուշմաճաղընը խապէր վէրմիշ
տիր. չէօյլէքի պուրթուա միւթէխասսիսլէրին
էվլատլարը տիկէր պուրթուալարընքի կիպի

մէքթէպ թալիմ ու թէրպիյէսինտէն մահրում պրագըրմայաճազլար, վէ պազը վէրկիւնէրտէն մուաֆ թուրուլաճազլար տըր:

Պուլկարիա հիւքիւմէթի՝ Պուլկարիսթան տէվլէթինին թէէսիս օլունմասընըն 1000ինճի վէ թիւրքիա նուֆուզընտան ազատ օլմասընըն 50նճի սէնէ ի տէվրիյէսինի իճրա էթմէք իչիւն պէօյիւք հազըրլըզլար կէօրմէքտէ տիր:— Պուլ եազընլարտա Պուլկարիսթանտա եօլ քէսիճիւլէր չօղալմըլ օլուպ հիւքիւմէթ անլէրի պաստորմազ իչիւն շէտիտ վասըթալար իսթիմալ էթմէքտէ տիր:— Տախիլէ նազըրը ձէն. Բուսէֆ Եէհուտիլէր ալէյհիտէ պիր կէօնէ նիւմայիշէ միւսաստէ էտիլմէյէճէյինի իլանլէ, Եէհուտիլէրին տախիմ էյի սիթիզընլար օլտուզլարըն պէյան էյլէմիշ տիր:

Եուլմանիսթան իլէ թիւրքիա արասընտա թրաքիատաքի հուտուտըն վէ պիթարաֆ միւնթազանըն թայինի խիթամ պուլմուշ տըր: Եունան հիւքիւմէթի գուլվէթլի պիր հավա տօնանմասը եափմազա գարար վէրմիշ տիր: Պուլնուն իչիւն իանլէր ճէմ օլաճազ իմիշ: Այնի գէմանտա պահրիյէ գուլվէթլին տէ արթըրըյօր:— Բուսիանըն Սօխում, Տօն, Գուպան թարաֆլարընտա պուլունան Բումլար իլէ Եունանիսթանտա պուլունան էրմէնիլէրին տէյիշտիրիլմէսի Սօվիէթլէր իլէ Եունան հիւքիւմէթի արասընտա թէրթիպ էտիլմէքտէ տիր: Եունանիսթանա կիթմէք իւզրէ պիր չօղ Բումլար Գարա տէնիզ գըլըլարընա թօփլանմըլ տըրլար: Եունան հիւքիւմէթի միւպատէյէնին պիր ազ տահա թէէխիրինի արզու էտիյօր:

Իքալիա զազէթալարը Ամէրիգայա օլան պօրճը վէրմէք իչիւն իքի շարթ թէքիֆ էտիյօրլար. 1. Ամէրիգայա զիյատէ մուհաճիր գապուլը, 2. Ամէրիգա վէ Ինկիլթէրոանըն իթալեան էթաասընա գօյտուղու կէօմրիլին էքսիլմէսի:

Զինտէ Ամէրիգա էթաասընա տախի պօյգօթ իլան էտիլմիշ տիր: Պունա սէպէպ Ինկիլիզ վէ ճափօն մալլէրի Ամէրիգա իսմի իլէ կիտիյօր իմիշ: Ամէրիգա վէ ճափօնիա պիրլիքտէ պիր նօթա վէրմէյէ գարար էթմիշլէր. 1. Շանկհայտա վուրուլան Զինլիլէր մէսէյէսինէ ճէվապ. 2. Զին հիւքիւմէթինէ ասայիշի իատէ էթմէսի իչիւն իլիթար. 3. Իմթիյազլար Գօնֆէրանսընա տալմէթ ճէվապ: Զինտէ Ամէրիգա իտիսալաթը Եւրպտէ 23 նիսպէթինտէ էքսիլմիշ տիր: Զինտէ 6 Ինկիլիզ միսիօնէրի զայս

օլմուշ, պիրի Թօրօնթօ Եպիսկոպոսը, 5ի գաւտըն իմիշլէր: Ինկիլիզլէր Զին մէսէյէսինտէ Պէօյիւք սօփա փօլիթիքասընը պաշլամազտան իհթիյաթլը տալմանմազա գարար վէրմիշ տիրլէր:

Թիւլիքիա:— Թարիգաթ ը սէլահիյէճիլէրին մուհաքէմէսի էնգարէտէ պիթմէք իւզրէ տիր: Միլթթէհիմլէր 70 քիշի օլուպ էլլէրի պաղլը օլարազ մահաքէմէյէ կէթիլիլիյօր: Շիմտի մահպուս օլարազ մուհաքէմէյէ պէքլէյէն 800 քիշի վար իմիշ:— Սթանպօլ զազէթալարընտան պիրի Սթանպօլուն չիւրիւք վէ Փէսատօճաղը օլտուղունու վէ պիլիւն պու իսթիլալարըն օրատան տօղմազտա իտիլինի եազմըլ իտի: Զիւմհիւրիյէթ զազէթասը իսթիսնալար իլէ պիր շէհրի եա գալմը հիւքմէթմէք տօղրու օլմատըղընը վէ Սթանպօլտա պու Փէսատըյա գարըն Եիւզ պինլէրճէ ճիւմհիւրիյէթէ սատըզ քիմսէլէր օլտուղունու իտիսա էտիյօր: Նոր Լուր զազէթասը պու միյարըն նի՞չիւն էրմէնիլէրէ թաթպիգ օլունմատըղընը պահա էտիպ, էրմէնիլէր արասընտա 10-100 ճահիլ վէ էհլի Փէսատա գարըն 100 պինլէրճէ հիւքիւմէթէ սատըզ մէմլէքթէթ խըզմէթ էթմիշ, Փաիտէլի քիմսէլէրին օլտուղունու վէ չիմտի պինլէրճէսինին կէլիպ վաթանլարընտա էվլէրինտէ սաքին օլմազ իսթէտիքլէրինի սէօյլէյէքթէ թիւրքիա ճիւմհիւրիյէթինտէն էրմէնիլէր հազընտա տախի պու մայարըն թաթպիգ օլունմազընը իմիտ վէ թէմէնի էտիյօր:— Թիւրք էրմէնի իթթիհատը քեաթիպի էօմէր Ազիզ պէյ պիր մազպաթա հազըրլարպ էնգարէ հիւքիւմէթինէ թազտիմ էյլէմիշ տիր: Պու մազպաթատա էրմէնիլէրին Լօզան մուհաքէսինտէ ազալիյէթլէրէ վէրիլէն իմթիյազլարտան տախի վազ կէչտիքլէրի վէ թիւրք ճիւմհիւրիյէթի հէմշէհրիլէրինէ վէրիլէն հուզուզ տախիլէսինտէ եաշամազ արզու էթտիքլէրինի պէյան էտիյօր:— Սթանպօլտան էնգարէյէ թէլէֆօն եափմազ իչիւն սաքի թէլիլրաֆ թէլլէրինտէն իսթիֆատէ էթմէք իւզրէ 25,000 լիւրա մասրաֆ էտիլմիշ իսէ տէ թէլէֆօն վէ թէլիլրաֆ այնի թէլ իւզէրինտէն օլմատըղը անլաշըլարազ մասրաֆ Փիւզուլի օլմուշ տէյօր Իգտալ: Պու թէճրիւպէ էսնասընտա խաթթ պօյունտա պիր թէլիլրաֆ օլսա սէօղլէր անլաշըլմայօր իմիշ: վէ պիր սէօղ սէօյլէմէք իչիւն տէ թէքմիլ թէլիլրաֆլարը տուրտուրմազ միւմքին օլմայօր: Ամէրիգա

դադէթալարընտա թիւրք գըզլարընըն Սթան-
պօլտա եիւզմէք եարըըն եափտըզլարընըն նազլ
էտիպ սօնրա տա, օ էլպիսէ իլէ ֆօթէկրաֆ ալ-
տըրտըզլարընըն եազըյօրլար:— Վէհապիլէր
Մէտինէ իւզէրինէ հիւճմ էտիպ շէհրի թօփա
թութմուշլար տըր: Մուհամմէտին մէզարըն օ-
լան ճամի տախի թօփտան զիյան չէքմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Երուսաղէմտէ մաթպաա թէէսիս օլուն-
մուշ օլուպ քիթապլար թապ օլունմաղա պաշ-
լամըն տըր:— Անդը Յորդանանտա պազը էրմէնի
Փամիլեալար սաքին օլմաղտա օլուպ օնլարա
Տէօրթեօլլը Կարապետ Նաճարեան Քահանայ
ձեռնադրել օլարադ եօլլանըլմըն տըր:— Սեպ-
տեմբերտէ էջմիածինտէ իլմի իլահի մէքթէպի
աշըլըյօր, զիրա Միաբանութիւն կիթտիքձէ
էքսիլիյօր վէ բուհպան եէթիշմէյօր իտի: Մը-
սըրտան Թորգոմ Արքեպս. պիր վասիյէթ փա-
րասընտան պու մէքթէպ իչիւն իանէ եօլլամըն
տըր: Երուսաղէմտա Սօվիէթ սէֆիրի Ուտի-
նօֆա 150 Հայ Փամիլեալարըն էսամիսի վէ-
րիմիշ քի Հայաստանա կիտէճէլէր վէ իճապ
էտէր իսէ օրատա ալմադ իւզրէ պիր պանգա-
յա 300000 տրախմի էմանէթ դօյաճազլար:
Պունլարըն պէօյիւք գըսմը գըրաաթ, թիւթիւն
վէ փամուզ իշինտէ չալըշա պիլէնլէր տիր:
Ուտինօֆ Մօսքօվատան սիւվալ էտէճէք իմիշ:

Պէրութտան եազըլտըղընա կէօրէ, Ամէրի-
գանըն Սինաթոս ազասընտան օլան Հայասէր
Մր. Քինկ, Յուլիս 28տէ Պէյրութը զիյարէթ
էյլէյիպ, էվէլա Սուրիանըն ֆէվզ էլ ատէ Գօ-
միսսէրի ձէնէրալ Սարայլ իլէ, անտէն Վեհա-
փառ Կաթոլիկոս, վէ պազը էրմէնի միւթէպէ-
րանը իլէ կէօրիւշէրէք, գաղթական Հայլար
հազգընտա մալիւմաթ ալմադ իսթէմիշ տիր:
Միւմալիլէյս իլէ կէօրիւշէն էրմէնի հէյթի,
Յրանսըզ հիմայէսինտէն վէ Արապ միւսաֆիր-
փէրվէրլիլինտէն մէմնուլ օլտուզլարընը, Փա-
զաթ իզթիսատէն եանի կէչիմ ճիհէթիլէ կիւճ-
լիւքլէրի օլտուղունու վէ Սիւրիանըն պու գա-
տար գաղթականլարըն իտարէ էտէճէք իզթի-
տարըն օլմատըղընըն սէօյլէտիքտէն սօնրա,
Քէմիտէ իզամէթ էվէլա պիր պէրէքէթ իքէն
չիմտի պիր ֆէլաքէթ օլտուղունու պէյան է-
տիպ, միլլէթին սըհէթ, մէտէնիլէթ, սիյրէթ
վէ տիյանէթ ճիհէթիլէ տիւշմէքտէ օլտուղու-
նու պէյան էյլէմիշլէր տիր: Վէ իլալէթէն էվ-
րօփանըն հազգսըզ սիյասէթինէ պու սէֆիլ
գալմըն գուրպան էթմէք տօղրու օլմայըպ ձէ-

միյէթ ի ազվամտան վէ Ամէրիգանըն ինսանի-
յէթիւքլէր վէ ատալէթիւքլէր գալմընտան
իմտատ պէրէտիքլէրինի սէօյլէմիշլէր տիր:
Մր. Քինկ պու պէյանաթը միւթէսիլէն տին-
լէտիքտէն սօնրա էլինտէն կէլէն հէր շէյի եափ-
մաղա չալըշաճաղընըն վատ էտիպ իլթար էյլէ-
միշ քի, Հայլար պուլունտուզլարըն մահալլէր-
տէ տիգպաթ վէ պասիլէթ իլէ եաշայարադ իւ-
զէրլէրինէ շիւպհէ տալէթ էտէն հիշ պիր հալ
ու հարաքէթտէ պուլունմասընլար: Շէօյլէ քի
պու գատար միւշքիլաթ իւզէրինէ եէնի պիր
միւշքիլաթ տահա զամմ օլունմասըն:

Մարաշը Յարութիւն Պազգալեանըն էլան
Հօմստա պուլունան գըզը Նազէնիկ Պազգալ-
եան պիւթիւն Փամիլեալարեան եալընըզ սաղ գալ-
մըն օլան պիրատէրի Յակոբ Պազգալեանըն
նէրէտէ օլտուղունըն պիլմէք իսթէր:

MR. JIVAN KRALY

709 6th Ave., New York, U. S. A.

Ճիվան Գրալի, Երուսաղէմտա, Սիւրիա,
Իրազ վէ Մըսըրըն, Գօմօսիօն, հէվալէ, սը-
փարըն, էմթաա վէ էմլաք ալմօ սաթըմը, ա-
լաճադ թահսիլի, վէրասէթ, սիկուրթա, նազ-
լիյաթ, փասափօրթ վէ կէօմբիւք իլլէրի եա-
փար: Մուխապէրաթ հէր լիսանտա օլուր:

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ.—

Իվօլիւշըն վէ Տիմ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Իման վէ Ազլ

ՓՐՕՖ. Լ. ԼԵՒՈՆԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Նիչիււն Զէնկիւն Տէյիլ Ա. ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Մուգալլիտիք ֓ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

Հալէպ Հէվալիսիմէ Զիյարէք

ՎԵՐ. Ս. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ.—

Հայ Եկեղեցիտէ Իպահաք

Պէյնտէն Զըգան Տալալար

Սիօնիք

Նիյր իյսք Լիլկ

Միսիս Իպի

ՎԵՐ. Ն. ՍԱՐԵԱՆ

Սթօփօլմտա Քիլիսէլէր Գօնֆէրանը

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ.—